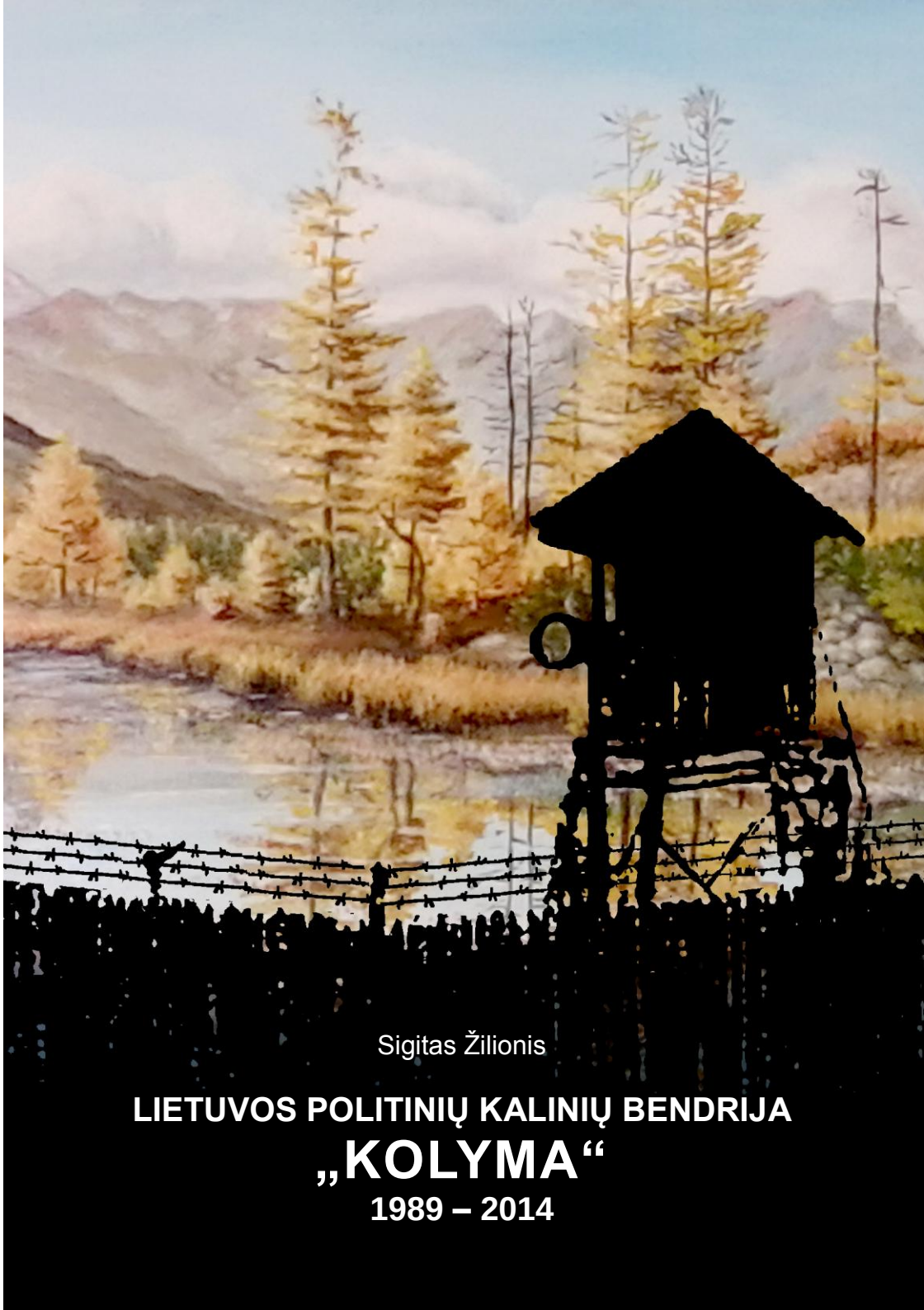

Sigitas Žilionis

LIETUVOS POLITINIŲ KALINIŲ BENDRIJA
„KOLYMA“
1989 – 2014

SIGITAS ŽILIONIS

LIETUVOS POLITINIŲ KALINIŲ BENDRIJA

„KOLYMA“

1989 – 2014

Vilnius 2014

Ži44

Žilionis, Sigitas

Lietuvos politinių kalinių bendrija „Kolyma“ 1989–2014. – Vilnius : Sigitas Žilionis, 2014. – 48 [2] p.: iliustr., faks.

ISBN 978-609-408-599-4

UDK 329(474.5)(091)

Dėkojame finansiniams šio leidinio rėmėjams: Algirdui Giliui bei Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo, aukų rėmimo ir atminimo įamžinimo fondui.

Dėkojame suteikusiems šiam leidiniui nuotraukas (puslapis/nuotraukos):

Jurijui Barzdoniui (25/8), Zinai Bujanauskienei (21/1,4,6 ir 24/2), Leonui ir Robertui Čerškams (25/1,2 ir 27/1–6), Aleksandrai ir Algirdui Čiurliams (20/4,7,9), Redai Fokienei (26/2,4,5), Inai Gaigalis ir Rūtai Miškinieni (21/3), Vytautui Gyliui (24/1,3), Elenai Jurevičienei (22/1,3), Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro Atminimo programų skyriui (25/3–7,9,10 ir 28/1–7), Laimai Lisauskienei (20/3), Monikai Mateikienei ir Povilui Mateikiui (22/2,4,5), Vincentai Miliauskaitei (20/2,8 ir 24/6), Aldonai Paulavičienei (20/5,6), Tadaušui Pažarauskui (5/2, 8/3, 20/1), Dainiui Radzevičiui (14/1 ir 21/2,5), Virginijui Ramonui (23/6), Romui Stanynui (24/4,5), Algirdui Talandžiui (10/1 ir 23/1,2,3,5), Antanui Terleckui (26/1,3), Nelei Tocionytei (23/4,7), Pranutei Vaišnorieni (12/2), Zenonui Valauskui (19/1).

Nuotraukų autoriai:

Leonas ir Robertas Čerškai (5/1), Dainius Radzevičius (14/1), Juozas Ruzgas (6/1 ir 13/1,2), Bronislovas Smailys (21/4), Algirdas Talandis (10/1 ir 23/3,5), Gintaras Žilionis (11/2), Sigitas Žilionis (7/1, 8/1,2, 10/2 ir 12/1); kiti – nežinomi.

Viršelyje panaudotas Tadaušo Pažarausko paveikslo „Džeko Londono ežeras“ fragmentas.

Spausdino spausdinimas.eu.

Turiny

Bendrija – pagrindiniai duomenys	4
Bendrijos istorija	5
Mindaugas Bloznelis	12
Suvažiavimai	13
Visuotinis narių susirinkimas	13
Valdyba	14
Pirmininkas	14
Internetinė svetainė	15
Kalinių vardynas	15
Mūsų Golgota	16
58 straipsnis	16
Toliausias etapas	17
Superorganizacija „Dalstroj“	18
Paleckio įsakas	19
Tremties nuotraukos	20

PRIEDAI

Lietuvos politinių kalinių bendrijos „Kolyma“ įstatai	29
Viešos akcijos	36
Rezoliucija dėl antilietuviškos propagandos	
Izraelio parlamente (2008)	36
Rezoliucija dėl komunizmo nusikaltimų įvertinimo (2008)	37
Rezoliucija dėl dokumentinio filmo „Smogikai“ (2009)	37
Rezoliucija dėl Vytauto Pociūno žūties tyrimo (2009)	38
Pareiškimas dėl Lietuvos piliečių pavardžių rašybos (2010)	38
Rezoliucija dėl žodžio „teistas“ vartojimo	
kalbant apie Lietuvos gyventojų genocido aukas (2011)	39
Rezoliucija dėl Lietuvos gyventojų genocido vykdytojų	
Antano Kūčkailio ir Prano Šarkos (2011)	40
Kreipimasis į aukščiausius valstybės pareigūnus (2011)	40
Laiškas Austrijos ambasadoriui Lietuvoje (2011)	41
Rezoliucija dėl neetiško LRT laidų transliavimo (2013)	41
Rezoliucija dėl Ukrainos ir Europos Sąjungos suartėjimo (2013)	42
Rezoliucija dėl Lietuvos rezistentų gyvenimo sąlygų (2014)	43
Ką dar skaityti	44
Lietuvos politiski ieslodzito biedriba «Kolima»	46
Wspólnota Litewskich więźniów politycznych „Kolyma”	47
Lithuanian Political Prisoners Community <i>Kolyma</i>	48

BENDRIJA – PAGRINDINIAI DUOMENYS

Lietuvos politinių kalinių bendrija „Kolyma“ yra ribotos civilinės atsakomybės viešasis juridinis asmuo, kurio teisinė forma – asociacija.

Iš pradžių bendrija veikė kaip Lietuvos politinių kalinių sąjungos skyrius, tačiau pastarosios įstatuose panaikinus skyrius, sudarytus kalėjimo vietų pagrindu, „Kolyma“ buvo pertvarkyta į savarankišką organizaciją.

Bendrija jungia politinius kalinius, kalėjusius Rusijos „Dalstroj“ sistemos lageriuose (Kolyma, Čiukčija, Jakutija), taip pat jų šeimos narius ir artimuosius.

Bendrijos veiklos tikslai (suformuluoti įstatuose):

- vadovaujantis krikščioniškojo bendradarbiavimo nuostatomis, aktyviai dirbti Lietuvos ir jos žmonių labui, ugdyti dvasingumą ir dalyvauti veikloje išsaugant ir įtvirtinant Lietuvos valstybingumą;
- rinkti žinias apie gyvus ir mirusius (žuvusius, nužudytus) politinius kalinius, ypač kalėjusius Kolymoje ir kituose „Dalstroj“ sistemos lageriuose, apie rezistenciją lageriuose, lagerių buitį ir gyvenimą išleistiems iš lagerių, siekiant sudaryti Kolymos lietuvių politinių kalinių rezistencijos ir kalinimo istoriją;
- dalyvauti ekspedicijose išaiškinant kalinių laidojimo vietas, prisidėti prie kapų tvarkymo ir atminties įamžinimo, leisti atsiminimų knygas ir leidinius;
- skatinti bendrijos narių tarpusavio bendradarbiavimą ir brolišką solidarumą palaikant Kolymoje išvystytas bendradarbiavimo tradicijas, ginti žmogaus ir Lietuvos piliečių teises, priešintis bet kokiam autoritarizmo pasireiškimui, smerkti neapykantos tarp žmonių ir tautų pasireiškimus, įtakoti jaunąją kartą patriotizmo, tautiškumo, dorovės ir demokratijos dvasia;
- atstovauti Kolymoje ir Rusijos „Dalstroj“ konclagerių sistemoje kalėjusių politinių kalinių, jų šeimos narių ir artimųjų interesams, teikti moralinę ir materialinę pagalbą nelaimės ištiktiems ir ypač sunkiai gyvenantiems bendrijos nariams;
- sekti politinius įvykius Lietuvoje ir reikšti kolegialią nuomonę aktualiais valstybės gyvenimo klausimais;
- remti kovą prieš korupciją, ekonominius ir politinius nusikaltimus, prieš mafijos struktūrų grėsmę Lietuvos valstybingumui;
- bendradarbiauti su panašius tikslus turinčiomis visuomeninėmis ar politinėmis organizacijomis, kurių veikla neprieštarauja bendrijos įstatams, dalyvauti jų veikloje.

Valdymo organai: Visuotinis narių susirinkimas (dalyvių susirinkimas), Valdymo (kolegialus valdymo organas) ir Pirmininkas.

Renginiai: kasmet trečiąją birželio šeštadienį bendrija rengia kolymiečių suvažiavimus Rumšiškų kultūros centre.

Buveinės adresas: Kovo 11-osios g. 130a-33, Kaunas, LT-49385.

Saskaita: LT40 7300 0101 1641 2916 (Swedbank, BIC: HABALT22).

Interneto svetainė: www.kolyma.lt.

BENDRIJOS ISTORIJA

Bendrijos „Kolyma“ įkūrimo data mes laikome 1989 m. birželio 10 d., kai Rumšiškėse įvyko pirmasis visuotinis buvusių politinių kalinių iš Lietuvos, kalėjusių Kolymos lageriuose, suvažiavimas. Tą dieną apie pusė tūkstančio žmonių susirinko į Liaudies buities muziejaus klojimą, kuris daugeliui iš jų tapo pirmojo – po ilgamečio išsiskyrimo – susitikimo su bendrabiliais ir likimo draugais vieta.

Pilnutėlis Liaudies buities muziejaus klojimas. Rumšiškės, 1989-06-10.

Tačiau bendrijos užuomazga reikia laikyti daug ankstesnius laikus. Vos išėjęs iš lagerio, lietuvis telkėsi prie lietuvių svetimoje žemėje, stengėsi jam padėti, apgyvendinti, pavalgydinti, broliškai paremti. Vienas ryškiausių tokių bendrijos telkėjų buvo Jonas Masionis – aplik jį kūrėsi lietuvių židinys Magadano priemiestyje Marčekane. Magadane buvo įkurta ir neoficiali lietuvių savišalpos kasa, jos kasininku tapo Pranas Česas. Kartu vykdavo ir gegužinės Gertnerio įlankos šlaituose, ir Naujųjų metų sutikimai – tuometinio Magadano teatro dirbtuvių meistro Kazimiero Jokubaičio papuoštose dirbtuvėse kiekvienais metais prasidėdavo skambant Tautiškai giesmei. Nuolatiniai kontaktai su tremties režimu tolimose šachtose ir rūdynuose atskirtais tautiečiais, puoselėjami per Filomenos Bernatonytės išvykas teatro gastrolėse, irgi buvo

Lietuviai prie Gertnerio įlankos.

džiaugsmingos bendro lietuvių kolymiečių gyvenimo akimirkos. Nuo D-2 ir Arkagalos užtvankų iki Deputatskio alavo rūdynų prie Janos upės, nuo Chandygos kirtaviečių iki Iultino kelių tiesimo rytų Čiukčijoje – visur mezgėsi tarpusavio ryšiai, sustiprinti bendrais siekais, bendra kalba ir bendra meile Lietuvai.

Bet sugrįžę į Lietuvą Kolymos kaliniai, kaip ir visi, išėję gyvi iš Rusijos lagerių, buvo priversti didžia dalimi nutraukti tokį bendruomeninį gyvenimą ir vengti artimesnių ryšių. Tą sąlygojo ne tik budrusis KGB, toliau vedęs bylas kiekvienam pasipriešinimo dalyviui, bet ir vietiniai nomenklatūrininkai, kaip velnias kryžiaus

bijoję bet kokių laisvės apraiškų. Nei Chruščiovo, nei tuo labiau Brežnevo laikais nebuvo galima nė svajoti apie jokių politinių kalinių susibūrimus. Vienintelė bendravimo forma buvo privatus svečiavimasis pas likimo draugus, paprastai negausiuose savųjų rateliuose.

Pradėjus silpti rusų valdžiai Lietuvoje ir atsiradus galimybei burtis į tremtinių ir politinių kalinių organizacijas, kolymiečiai susirinko Rumšiškėse. Kodėl Rumšiškėse? Čia mus sveitingai priėmė Rumšiškių buities muziejaus steigėjas Vytautas Stanikūnas, padėjo ir Rumšiškių parapijos klebonas. Čia ypatingai ryškiai atiskleidžia lietuviškas gamtovaizdis, pakankamai erdvi ir patogūs susiburti. Tačiau jau pirmojo susitikimo metu patyrėme, kad Liaudies buities muziejuje nėra tinka-

Rumšiškių kultūros centras 2013 m.

mos patalpos, patogiai talpinančios visus suvažiavimo dalyvius, kurių tada susirinko per pusę tūkstančio. Žvilgsnis nukrypo į erdvius tuometinio valstybinio ūkio statytus kultūros namus. Tuo metu ūkiui vadovavo Nečiajus, o mūsų bendrijos organizatorius Mindaugas Bloznelis dar nuo „Berlago“ lagerio „D-2“ laikų pažinojo du kalinius Nečiajus – artimus direktoriaus giminaičius. Šitaip ir buvo rastas sutarimas kolymiečių suva-

žiavimus rengti Rumšiškių kultūros rūmuose. Tą tradiciją toliau tęsė kultūros rūmų direktorė Irena Babkauskienė, tapusi nuolatine mūsų susitikimų dalyve.

Bendrijos įkvėpėjas ir pagrindinis organizatorius buvo 1941 metų Birželio sukilimo dalyvis, Kolymos lagerių politinis kalinys dr. Mindaugas Bloznelis. Pasielkęs Stasį Dambrauską ir kitus veiklius žmones, jis ėmėsi žygių juridiskai įteisinti bendriją, ir 1990 m. ji buvo įregistruota Teisingumo ministerijoje.

Bendrijos veiklos pradžia neatskiriama susijusi su Lietuvos politinių kalinių sąjunga. 1989 m. balandį Čekiškėje, Kauno rajone, susirinko Džezkazgano lageryje kalėję politiniai kaliniai iš Lietuvos. Po to įvyko Kolymos politinių kalinių suvažiavimas Rumšiškėse. Būrėsi ir norilskiečiai bei Čiukčijos kaliniai. Ir 1990 metų gruodį įvyko jau visos Lietuvos politinių kalinių suvažiavimas, kuriame buvo įkurta Lietuvos politinių kalinių sąjunga. Įvairiose Lietuvos vietose steigėsi šios sąjungos skyriai, be to, steigėsi ir skyriai, į kuriuos buvę kaliniai būrėsi pagal kalėjimo vietas. Bendrija „Kolyma“ 1990 m. įsisteigė kaip vienas iš LPKS skyrių.

Vėliau ėmė aiškėti tokios skyrių sistemos nepraktiškumas: tas pats sąjungos narys turėtų priklausyti iš karto dviem skyriams – pagal gyvenamąją vietą ir pagal kalėjimo vietą. Buvo nutarta atsisakyti skyrių, sudarytų pagal kalėjimo vietą; atitinkamai buvo pakeisti įstatai. Kolymiečių skyrius nutarė išlikti, ir 1993 m. tapo atskira, nepriklausoma organizacija.

Nauji įstatai įtvirtino bendrijos struktūrą panašią į tą, kokią turėjo LPKS: su teritoriniu principu sudarytais skyriais ir židiniiais. Valdymo organai buvo dviejų lygmenų: aukščiausias – rinkiminis susirinkimas, šaukiamas kas treji metai, tarp rinkiminių susirinkimų – keliolikos narių bendrijos taryba. Taryba iš savo tarpo rinkdavo pirmininką, vadovaujantį visai bendrijos veiklai tarp rinkiminių susirinkimų, ir jam talkinusią kelių narių valdybą. Be to, rinkiminis susirinkimas taip pat rinkdavo trijų narių revizijos komisiją, kurios užduotis būdavo tikrinti finansinę valdybos veiklą, ir trijų narių etikos komisiją – bendrijos narių elgesio priežiūrai.

Didžiausia bendrijos veiklos išraiška tapo kasmetiniai buvusių Kolymos politinių kalinių suvažiavimai Rumšiškėse. Tarp šių suvažiavimų bendrija dalyvavo visuomeninėje veikloje, pasisakydama įvairiais aktualiais gyvenimo klausimais, kaip antai: už desovietizacijos įstatymą, už tautinę mokyklą, prieš plk. ltn. Jono Užurkos vykdomą partizanų šmeižimą ir pan.

Veiklą vietoje norėta organizuoti per skyrius (židinius), kurių kūrimas pradėtas 1997 m. Skyriai buvo įsteigti Kaune, Vilniuje, Klaipėdoje, Marijampolėje ir Alytuje, židiniai – Panevėžyje, Ukmergėje, Anykščiuose, Radviliškyje, Elektrėnuose, Rokiškyje ir Jurbarkė. Šių padalinių veiklai vadovavo jų renkami pirmininkai ir valdybos. Deja, skyrių ir židinių veikla toli gražu nebuvo įspūdinga ir palaipsniui apie ją buvo užmiršta.

Visa bendrijos veikla neatskiriamai susijusi ir su dabartiniu mūsų pirmininku Algirdu Čiurliu, kuris iki tapdamas pirmininku visą laiką buvo bendrijos sekretoriumi. Tai jo bute nuo pat veiklos pradžios vyksta praktiškai visi valdybų ir tarybų posėdžiai, tai jo neišsenkanti energija užtikrina sklandų suvažiavimų Rumšiškėse organizavimą.

Rumšiškių muziejaus teritorijoje yra graži medinė bažnytelė. Kilo mintis, kad ši bažnytelė galėtų tapti mūsų bendrijos, o gal net ir visų politinių kalinių sakraline šerdimi, pastatant jos šventoriuje paminklinius kryžius įvairiuose lageriuose žuvusiems Lietuvos patriotams atminti. Iš pradžių buvo sutarta pastatyti paminklinį koplytstulpį Kolymos lagerių aukoms. Parenkant kryžiui ažuolą talkininkavo Liaudies buities muziejaus žmonės, o išdrožė koplytstulpį skulptorius Sigitas Straigys. Tai – paminklas Kolymoje žuvusių, Kolymoje vargusių kancioms atminti. Keturiuose koplytstulpio pusėse išdrožti didieji mūsų krašto globėjai: Kristus teisme, Švč. Mergelė Marija, Šv. Kazimieras, Šv. Jurgis. Koplytstulpio pastatymą prižiūrėjo mūsų bendrijos nariai Stasys Dambrauskas ir Klemensas Alionis. Viskas buvo daroma pačių kolymiečių lėšomis ir darbu. 1990 m. koplytstulpį pa-

Bažnytelė ir kolymiečių koplytstulpis 2007 m.

šventino monsinjoras Alfonsas Svarinskas. Tais pačiais metais muziejaus bažnytėlė buvo sutvarkyta pamaldoms, gautas kardinolo Vincento Sladkevičiaus leidimas aukoti joje šv. Mišias, ir nuo to laiko pamaldos Lietuvos liaudies buities muziejaus bažnytėlėje tapo neatskiriama bendrijos suvažiavimų dienotvarkės dalimi.

Daugelį metų šv. Mišias aukojo bei santarvei ir susitelkimui mus kvietė monsinjoras Kazimieras Vasiliauskas, kurį iš Vilniaus į Rumšiškės atveždavo Juozas Šimulionis. MonsinJORUI Vasiliauskui išėjus Anapilin, mus ėmė lydėti šilti ir skvarbūs monsinjoro teol. dr. Artūro Jagelavičiaus žodžiai. Esame dėkingi jam už pasišventimą mūsų reikalui.

Vis dėlto mūsų kvietimas kitoms politinių kalinių organizacijoms naudoti Rumšiškių muziejaus bažnyčią kaip bendrą politinių kalinių sakralinį centrą, pastatant stambesnių bendrijų koplytstulpius, nors ir buvo skelbtas tuometinėje spaudoje, atgarsio nesulaukė.

1995 m. buvo pagamintas ženkliukas su mūsų bendrijos ženklu. Jis tapo bendrijos narių simboliu, išdidžiai įsiseigamu įvairių renginių ir iškilnių metu. Ženkliuko gamybą reikšminga pinigų suma parėmė buvęs „Lituanikos“ avalynės fabriko direktorius A. Songaila.

1998 m. dideliu tiražu išleistas mūsų bendriją reprezentuojantis lankstinukas, paruoštas Liaudies buities muziejuje pastatyto koplytstulpio pagrindu. Lankstinuke vaizduojami koplytstulpio skulptūrų fragmentai, juos lydi prasmingi Aldonos Šaukevičiūtės poezijos posmai. Lankstinuko spausdinimą savo lėšomis finansavo Algirdas Čiurlys ir Mindaugas Bloznelis.

1999 m. bendrija įsigijo vėliavą. Jos gamybos išlaidas padengė jaunesnioji karta – politinių kalinių Juozo ir Stasės Milių sūnus Juozas bei Justino ir Stefos Vosylių sūnus Eugenijus.

2000–2001 m. Ukmergėje vyko kolymietės Marijos Laugalienės, apkaltintos

Bendrijos nariai su vėliava. Rumšiškės, 2000 m.

sovietinio rašytojo Vacio Reimerio įžeidimu, byla. Mūsų narė buvo priversta sumokėti nemažą sumą, ir čia pasireiškė Kolymoje išpuoselėtas solidarumas: bendrijos nariai surinko reikiamus pinigus ir sumokėjo antstolių kontorai.

2001 m. politinių kalinių Broniaus ir Konstancijos Dijokų sūnus Rimantas kartu su Karagandos tremtiniu, ekspediciją į lietuvių tremties ir kalinimo vietas organizatoriumi Algiu Vyšniūnu nuvyko į Magadano

sritį. Ekspedicijos metu jie nuvažiavo per du tūkstančius kilometrų Kolymos trasa, ieškojo likusių lietuvių kapaviečių ir paminklų, lagerių liekanų, rinko žinias iš vietinių muziejų ir archyvų, susitiko su Magadano srityje dar gyvenančiais lietuviais, paminklo „Liūdesio kaukė“ memoriale pastatė paminklinį akmenį Kolymoje žuvusiems lietuviams. Iš ekspedicijos parsivežta daug foto ir video medžiagos bei keletas rastų lagerinės buities relikvijų.

2005 m. išleidome Kolymos politinių kalinių eilėraščių, gimusių rūdynų šachtose ir atšiaurių vėjų pagairėse, rinkinį „Amžino išalo žodžiai“. Jame skelbiamos Adelės Dirsytės, Vinco Stanyno, Vytauto Jurevičiaus, Vytauto Eigirdo, Česlovo Kavaliausko, Vytauto Mačiukos, Irenos Makuškaitės, Stasio Račiūno, Antano Surblio, Aldonos Šaukevičiūtės, Stasio Šneiderio ir Birutės Žaliukaitės eilės, Leono Juškevičiaus ir Algirdo Mikulskio atsiminimų fragmentai, keletas Kolymoje dainuotų tremtinių dainų ir to regiono nuotraukų. Knygą sudarė mūsų nenuilstantis pirmininkas Mindaugas Bloznelis, o didelę leidimo išlaidų dalį padengė Vytautas Jurevičius ir politinių kalinių Antano ir Joanos Mozerių sūnus Kęstutis.

Nuo pirmųjų mūsų susitikimų Leonas Čerškus ir jo sūnus Robertas filmavo bendrijos gyvenimo akimirkas, jų dėka sukauptas nemažas vaizdo archyvas. Nuo 2007 m. bendrijos renginius filmuoja skulptorius Juozas Ruzgas.

Mūsų bendrija didžiuojasi, kad Kolymoje gimė plačiausiai pasaulyje išplitusi lietuviška knyga – maldaknygė „Marija, gelbėk mus“, kurią lageryje parašė mokytoja ateitininkė Adelė Dirsytė. 1996 m. suvažiavime priėmėme rezoliuciją, raginančią pradėti jos kanonizacijos bylą, ir kreipėmės tuo klausimu į Kauno arkivyskupijos kuriją. Čia daug padėjo mons. Artūras Jagelavičius. 2000 m. gautas Vatikano sutikimas pradėti kanonizacijos bylą, ir tuo pačiu ji buvo paskelbta kandidate į palaimintuosius – Dievo tarnaitę, o 2000 m. rugsėjo 24 d. Kauno arkikatedroje bazilikoje šv. Mišiomis, vadovaujamomis Kauno arkivyskupo Sigito Tamkevičius, pradėtas beatifikacijos (trečiojo kanonizacijos etapo) bylos procesas.

Bendrija dalyvavo ir kituose renginiuose, skirtuose A. Dirsytės atminties įamžinimui: 1999 m. – konferencijoje pateikus prašymą pradėti A. Dirsytės kanonizacijos bylą, 2009 m. – A. Dirsytės šimtųjų gimimo metinių iškilmėse Kaune, Vilniuje ir Šėtoje. 2003 m. išėjo knyga „Adelė Dirsytė: gyvenimas ir darbai“, kurią sudarė mūsų pirmininkas Mindaugas Bloznelis, o 2011 m. – dokumentinis filmas apie A. Dirsytę, kuriame savo prisiminimais apie šią kankinę dalinosi jos nelaimės draugės Kolymos politinės kalinės Aleksandra Čiurlienė, Leokadija Paulionienė ir Zina Bujanauskienė. 2014 m. kreipėmės į Vilniaus miesto ir Kėdainių rajono savivaldybes su

Adelė Dirsytė

prašymais vienai iš naujų gatvių suteikti Adelės Dirsytės vardą.

Kitas įžymus mūsų likimo draugas yra Vytautas Mačiuka. Lietuvos karo aviacijos pulkininko sūnus, 1944 m. už pogrindinę veiklą suimtas, kalintas Kalinine, Toržoko, Pečioros, Taišeto, Kolymos lageriuose, 2 kartus iš lagerių pabėgęs, didelę lagerinio stažo dalį praleidęs karceriuose, nepalūžo ir grįžęs į Lietuvą tapo skulptoriumi. Tai jo dėka du dešimtmečius paslėpti gulėję S. Dariaus ir S. Girėno palaikai buvo palaidoti Kauno Aukštųjų Šančių karių kapinėse. Tai jo rankos iškalė antkapinį paminklą šiems didvyriams. Jo rankų dėka atsirado ir Herkaus Manto paminklas Klaipėdoje. Be viso to, V. Mačiuka dar buvo ir poetas. Pirmasis jo žodžiais tariant „rimtas“ eilėraštis – „Draugystės maršas“ – gimė Kauno kalėjimo karceryje ir tapo viena populiariausių lietuvių politinių kalinių dainų Sibire. 1965–1990 m. išėjo šeši V. Mačiukos eilėraščių rinkiniai, o vėliau pasirodė ir jo proza – „Šiaurės novelės“ bei didžia dalimi autobiografinis romanas „Savi ir svetimi“.

Vytautas Mačiuka

2007 m. bendrijos vairą iš M. Bloznelio perėmė buvęs „Dalstrojaus“ lagerių politinis kalinys panevėžietis Vytautas Pupelis. Šiuo laikotarpiu buvo pakeisti

Vytautas Pupelis

Gimė 1929-08-18 Kaune. 1949-01-10 suimtas už narystę Lietuvos laisvės armijoje (LLA), kalintas Kauno kalėjime, gavo 10 metų katorgos. 1949 m. per Vaininą atvežtas į ypatingo režimo lagerį

„Berlag“ (Magadano sr.), kur kalėjo Berijos ir Matrosovo lagpunktuose, dirbo aukso kasyklų šachtose. Paleistas iš lagerio 1955-11-03 apsigyveno tremtyje Gastelo gyvenvietėje. 1964 m. grįžo į Lietuvą, apsigyveno Obeliuose, dirbo pieninėje. Vėliau vedė ir persikėlė į Panevėžį.

Atgimimo metais rinko Kolymos kalinių atsiminimus, medžiagą apie lagerius, ir neseniai apie juos parašė knygą (ruošama išleidimui).

bendrijos įstatai, įrašant į juos nuostatą, kad bendrijos nariais gali būti ne tik patys politiniai kaliniai, kalėję Kolymos lageriuose, bet ir jų vaikai bei kiti šeimos nariai. Tai atvėrė kelią bendrijos „atjaunėjimui“, jos valdymo organai pasipildė naujais veikliais žmonėmis. Naujais įstatais aukščiausias bendrijos valdymo organas buvo pavadintas visuotiniu narių susirinkimu (VNS) ir imtas šaukti kasmet, o bendrijos valdymas laikotarpiu tarp susirinkimų buvo supaprastintas – iš dviejų kolegialių valdymo organų – tarybos ir valdybos – buvo paliktas vienas – valdyba, kurios narių skaičius gali svyruoti priklausomai nuo VNS sprendimų, bet neturi būti mažesnis nei penki. Kadencija palikta ta pati – 3 metai. 2009 m. bendrija gavo paramos gavėjo statusą, kas įgalino papildyti mūsų biudžetą ženklia pinigų suma, gaunama iš mokesčių inspekcijos kaip gyventojų pajamų mokesčio dalis.

2010 m. visuotiniame narių susirinki-

me bendrijos pirmininku buvo išrinktas ilgametis bendrijos sekretorius Algirdas Čiurlys, kuris vadovauja bendrijai iki šiol.

2011 m. Kolymos politinio kalinio, ilgamečio mūsų bendrijos nario Klemenso Alonio provakaitė Kauno „Santaros“ gimnazijos moksleivė Rūta Juškaitė sukūrė filmą apie išgyvenimus, kuriuos patyrė represuoti politiniai kaliniai Rusijos Sibire. Sukurti tokį filmą ją paskatino Klemenso Alonio dienoraštis, kurį jis drįso parašyti grįžęs iš tremties į Lietuvą tik po 42 metų. Rūta keliavo pas jo dar gyvus bendražygius ir filmavo jų prisiminimus. Šie prisiminimai ir yra pagrindinė filmo dalis. Kitą dalį sudaro nuotraukos ir filmuota medžiaga iš kolymiečių suvažiavimo Rumšiškėse. Su šiuo filmu Rūta dalyvavo Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro surengtame nacionaliniame mokinių konkurse „Lietuvos kovų už laisvę ir netekčių istorija“ ir užėmė jame trečiąją vietą. Filmą taip pat buvo rodomas moksleiviams ir susilaukė teigiamo jų įvertinimo.

Kiekvienais metais mūsų bendrijos nariai gausiai dalyvauja Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos organizuojamuose sąskrydžiuose Ariogaloje, kituose patriotiniuose renginiuose. Nuo 2011 m. išplėtėme savo veiklą ir į užsienio šalis – tais metais mūsų nariai politinis kalinys Vytautas Juškevičius ir politinių kalinių Domino ir Benediktos Žilionių sūnus Sigitas dalyvavo Latvijos represuotųjų asmenų sąskrydyje Ikšķilėje. 2013 m. į Ikšķilės sąskrydį nuvyko jau penkių mūsų narių delegacija. 2014 m. gegužę bendrijos valdybos nariai Gintaras ir Sigitas Žilioniai pristatė bendrijos veiklą Balstogėje vykusiame Sibiro atminties muziejaus organizuotoje mokslinėje konferencijoje „Sibiras: išgyvenimai ir atmintis“.

Ateityje planuojame išplėsti bendradarbiavimą su Latvijos politinių kalinių organizacijomis bei dalyvauti Lenkijos sibiriečių sąjungos renginiuose – „Gyvosios atminties marše“ Balstogėje ir Sibiriečių dienos (tokią dieną savo 2013-09-27 nutarimu paskelbė Lenkijos seimas) minėjime Gdanske.

Kadras iš filmo. Pasakoja Aldona Ramonienė ir Elvyra Karpavičienė

2013 m. sąskrydžio Ikšķilėje metu mūsų palapinėje apsilankė latvių delegacija su šalies prezidentu Andriū Bērziņu priešaky (antras iš kairės). Antras iš dešinės – Latvijos politiškai represuotųjų asmenų sąjungos pirmininkas Gunārs Resnais.

MINDAUGAS BLOZNELIS

Mindaugas Julius Bloznelis – mūsų bendrijos įkvėpėjas, organizatorius, pirmasis ir ilgametis jos pirmininkas (1989–2007 m.).

Gimė 1923-11-28 Merkinėje. 1941 m. dalyvavo Birželio sukilime. 1942–1945 m. studijavo Vytauto Didžiojo universiteto Technologijų fakultete; dalyvavo „Lietuvių fronto“ antinaciniame pasipriešinime, buvo vienas iš 1944 m. pabaigoje įkurtos pagrindinės antisovietinės organizacijos „Lietuvos išlaisvinimo taryba“ steigėjų ir vadovų.

1945-04-07 suimtas, kalintas Kauno kalėjime. 1945-09-26 okupacinis karo tribunolas skyrė jam 10 m. lagerio ir 5 m. tremties. Kalėjo Velske (Archangelsko sr.), nuo 1948 m. – Svijažske (Totorija), nuo 1949 m. – Nižne-Ilmske (Irkutsko sr.), nuo 1951-09-22 ypatingo režimo lageryje „Berlag“ (Magadano sr.). Paleistas iš lagerio 1953-11-06 apsigyveno tremtyje Magadane. 1958-03-15 iš tremties paleistas ir tais pačiais metais grįžo į Lietuvą.

1963 m. baigė Visasąjunginį neakivaizdinį politechnikos institutą Maskvoje. Nuo 1975 m. technikos mokslų kandidatas. 1964–1970 m. dėstė Kauno politechnikos institute, 1973–1990 m. dirbo Energetikos institute (tyrė dirbtinį intelektą), 1990–1994 m. dėstė Vytauto Didžiojo universitete. 10 išradimų autorius.

1989 m. dalyvavo atkuriant Lietuvių katalikų mokslų akademiją, 1992–1997 m. buvo jos centro valdybos mokslinis sekretorius, nuo 1998 m. Kauno skyriaus pirmininkas. 1989 m. įkūrė Lietuvos politinių kalinių bendriją „Kolyma“, iki 2007 m. buvo jos pirmininkas. 1990 m. JAV fondo lietuviškai kultūrai ugdyti „Į Laisvę“ Lietuvos filialo steigėjas, valdybos narys. 1990 m. kartu su Petru Plumpa ir Arimantu Raškiniu atkūrė katalikų savaitraštį „XXI amžius“, redagavo pirmuosius jo numerius. 1994 m. su kitais atkūrė žurnalą „Naujoji Romuva“. Nuo 2001 m. rezistencinio paveldo bendrijos „Atmintis“ vadovas.

Parašė knygas „Lietuvos išlaisvinimo taryba“ (1997), „Neramūs metai“ (2007), „Lietuvių frontas“ (dvi dalys, 2008 ir 2012). Dalyvavo rašant, sudarant ir išleidžiant daug kitų knygų ir publikacijų, daugiausiai istorinėmis rezistencinėmis temomis („Adelė Dirsytė: gyvenimas ir darbai“ (2003), „Amžino įšalo žodžiai“ (2005) ir kt.).

M. Bloznelis Kolymoje 1955 m.

SUVAŽIAVIMAI

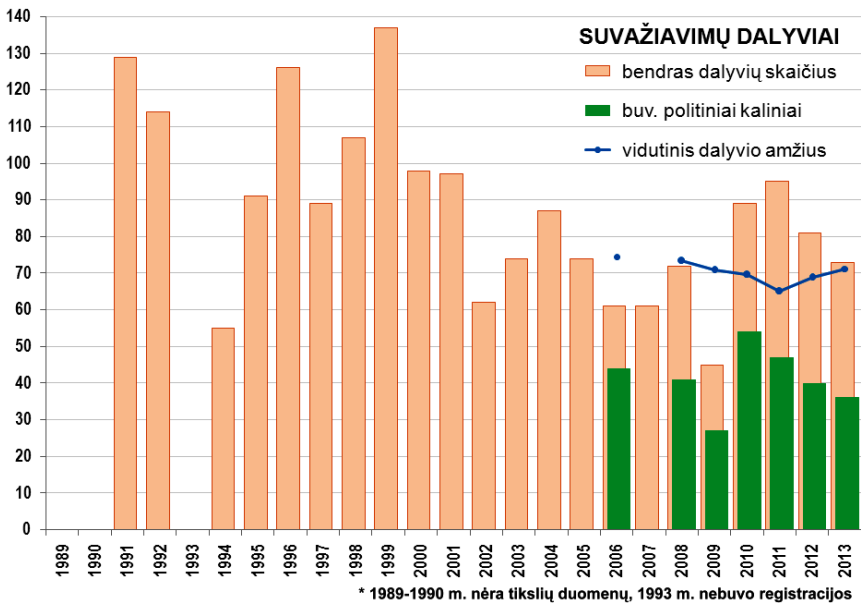
Pirmasis visuotinis buvusių kolymiečių suvažiavimas Lietuvoje įvyko Liaudies buities muziejuje Rumšiškėse 1989 m. birželio 10 d. Ši data yra laikoma mūsų bendrijos veiklos pradžia. Neužilgo po to nutarėme, kad suvažiavimus organizuosime Rumšiškėse kasmet birželio mėnesį, pirmąjį šeštadienį po birželio 14-osios – Gedulo ir vilties dienos; ši tradicija tęsiasi jau daugiau nei du dešimtmečius.

Dalyvių registracija, 2011 m.

Mišios LLBM bažnytelėje, 2011 m.

VISUOTINIS NARIŲ SUSIRINKIMAS

Visuotinis narių susirinkimas (VNS) yra aukščiausias bendrijos valdymo organas. Jis šaukiamas kartą metuose, praktiniais sumetimais – suvažiavimo Rumšiškėse metu. VNS nustato pagrindines bendrijos veiklos kryptis, renka bendrijos valdybą, priima naujus narius ir sprendžia kitus svarbiausius klausimus.

VALDYBA

Valdyba yra svarbiausias bendrijos veiklos organizatorius siekiant įstatuose numatytų tikslų. Ji tvarko narių apskaitą, organizuoja bendrijos narių dalyvavimą viešose akcijose, reiškia kolegialią nuomonę aktualiais Lietuvos gyvenimo klausimais, palaiko ryšius su giminingomis organizacijomis, rengia dienotvarkę visuotiniam narių susirinkimui ir t.t. Iš savo tarpo valdyba išrenka bendrijos pirmininką, kurio kadencija sutampa su valdybos kadencija (3 metai).

Nuo 2013 m. birželio 15 d. Valdybą sudaro 9 nariai: Algirdas Čiurlys (pirmininkas), Regina Armoškienė (vicepirmininkė, išdininkė), Tadaušas Pažarauskas (sekretorius), Laima Lisauskienė, Mindaugas Šalčius, Pranė Vaišnorienė, Rosita Žegunienė, Gintaras Žilionis ir Sigitas Žilionis.

PIRMININKAS

Bendrijos pirmininkas kartu yra ir valdybos pirmininkas. Jis yra vadovaujantis ir už daug ką atsakantis asmuo – už savalaikį valdybos posėdžių organizavimą, pirmininkavimą posėdžiams, kasmetinį atsiskaitymą VNS už bendrijos veiklą, sandorių bendrijos vardu sudarymą ir pan. Šiuo metu bendrijos pirmininkas yra Algirdas Čiurlys, antrai kadencijai perrinktas 2013 m. birželio 15 d.

Algirdas Čiurlys

Gimė 1928-08-02 Šiauliuose. Pokario metais, besimokydamas paskutinėje gimnazijos klasėje, įstojo į LLA, už ką 1945-07-03 buvo suimtas. 1945-11-22 okupacinis karo tribunolas skyrė jam 10 m. lagerio ir 5 m. tremties. Kalėjo Pečioroje (Komija) statybos Nr. 501 lageryje, vėliau – Taišete, o 1949 m. per Vaniną atvežtas į ypatingo režimo lagerį „Berlag“ Kolymoje. Iš pradžių buvo įkalintas Magadano lageryje, kur dirbo žemės darbus, tačiau po konflikto su kriminaliniais kaliniais buvo išvežtas į Butugyčiagą, į liūdnai pagarsėjusių radioaktyvios kasiterito rūdos kasyklų lagerį „Sopka“. Paleistas iš lagerio 1958-11-06 buvo apgyvendintas tremtyje Magadane, ten baigė vidurinę mokyklą. 1964 m. grįžo į Lietuvą, apsigyveno Kėdainiuose, dirbo chemijos kombinate, vėliau – elektros aparatūros gamykloje. 1977 m. persikėlė į Kauną, dirbo Alytaus eksperimentinio namų statybos kombinato Kauno direkcijoje.

Atgimimo metais aktyviai dalyvavo Sąjūdžio veikloje, buvo steigiamojo Sąjūdžio suvažiavimo delegatas, Sąjūdžio rėmimo grupės Nr. 124 įgaliotinis, socialinių ekonominių problemų darbo grupės narys. Aktyviai dalyvavo įkuriant pirmąją slaugos ligoninę Kaune, buvo pirmasis jos direktorius. 1990–1995 m. buvo Kauno miesto savivaldybės tarybos deputatas.

1954 m. vedė bendro likimo draugę Aleksandrą Baranauskaitę, užaugino dukrą Dalią ir sūnų Algirdą.

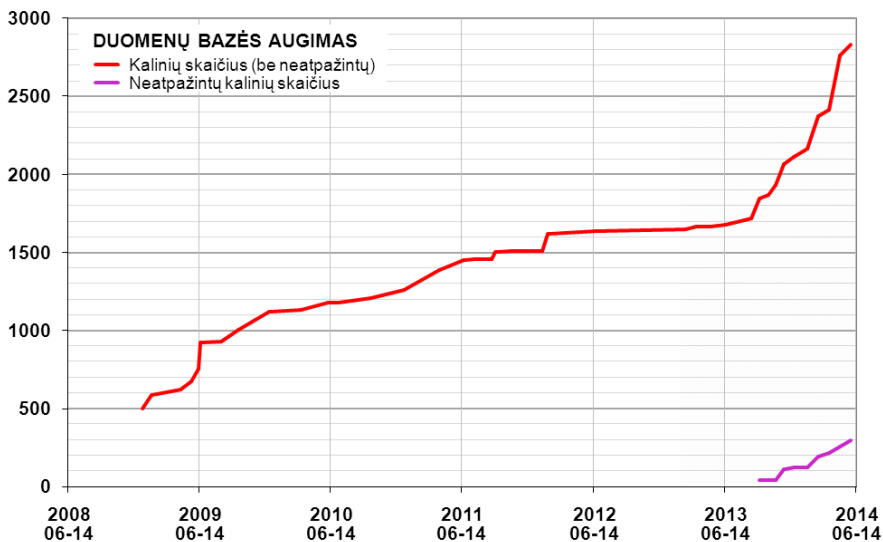
INTERNETINĖ SVETAINĖ

1998 m. interneto terpėje buvo sukurta svetainė apie mūsų bendrijos veiklą. Iš pradžių joje buvo tik trys puslapiai – puslapis su pagrindine informacija apie bendriją, padarytas ką tik išėjusio lankstinuko pagrindu, puslapis su nuorodomis Kolymos tema ir puslapis su keletu Kolymos nuotraukų.

2008 m. buvo įregistruotas vardas „kolyma.lt“ ir sukurta pilnavertė svetainė. Šiuo metu joje yra informacija apie bendriją ir jos veiklą, žinynas su duomenimis apie „Dalstroj“ lagerių sistemą ir Kolymos regioną, buvusių kalinių vardynas, diskusijų forumas, Lietuvos tremtinių ir politinių kalinių organizacijų renginių kalendorius, o taip pat skyrelis, skirtas pasaulinio garso lietuvės Kolymos politinės kalinės Adelės Dirsytės atminimui. Svetainę administruoja ir redaguoja Sigitas Žilionis.

KALINIŲ VARDYNAS

Sudaryti Kolymoje žuvusių ir mirusių politinių kalinių vardyną buvo nuspręsta dar 1998 m., tačiau žymesnių žingsnių šia kryptimi nebuvo padaryta. Tik 2008 m. vasarą valdybos nutarimu pradėtas sudarinėti Rusijos „Dalstroj“ lageriuose (Berlag, Sevvostlag/USVITL ir jų padaliniuose) kalėjusių politinių kalinių iš Lietuvos vardynas. 2014-06-01 šiame vardyne jau buvo surinkta duomenų apie 2832 kalinius. Nuo 2013 m. rudens taip pat ėmėme sudarinėti ir neatpažintų kalinių duomenų bazę – tai žmonės, užfiksuoti nuotraukose ar atsiminimuose, bet jų pavardės dar nėra išaiškintos. Vardyną sudarinėja Sigitas Žilionis; jį skelbiame savo internetinėje svetainėje adresu <http://www.kolyma.lt/vardynas>.

MŪSŲ GOLGOTA

58 STRAIPSNIS

1926 m. patvirtinto Rusijos SFSR baudžiamojo kodekso 58 straipsnis numatė mirties bausmę arba laisvės atėmimą už politinius („kontrevoliucinius“) nusikaltimus. Šiuo straipsniu bolševikai formaliai įteisino „liaudies priešų“ sąvoką – tai buvo „nuteistieji“ pagal 58 straipsnio 2–13 punktus („nuteistieji“ pagal 1 punktą gaudavo „išdavikų“ statusą, pagal 14 punktą – „sabotažininkų“).

58 straipsnis

- 58-1. Kontrevoliucinė veikla:
 - 58-1a. Tėvynės išdavimas.
 - 58-1b. Kariškio įvykdytas tėvynės išdavimas.
 - 58-1v. Nepranešimas valdžiai apie šeimos nario – kariškio ruošiamą tėvynės išdavimą.
 - 58-1g. Kariškio įvykdytas nepranešimas valdžiai apie ruošiamą ar įvykdytą tėvynės išdavimą.
- 58-2. Ginkluotas sukilimas, bandymas užgrobti valdžią.
- 58-3. Pagalba užsienio valstybei.
- 58-4. Pagalba tarptautinei buržuazijai nuversti komunizmą.
- 58-5. Užsienio valstybės skatinimas veiklai prieš SSRS.
- 58-6. Šnipinėjimas kapitalistų naudai.
- 58-7. Sabotažas kapitalistų naudai.
- 58-8. Teroristiniai aktai prieš sovietų valdžią.
- 58-9. Komunikacijų gadinimas kontrevoliuciniais tikslais.
- 58-10. Antisovietinė propaganda ir agitacija.
- 58-11. Dalyvavimas antisovietinėse organizacijose.
- 58-12. Nepranešimas valdžiai apie kontrevoliucinius veiksmus.
- 58-13. Veikla prieš darbininkų klasę caro ir pilietinio karo laikais.
- 58-14. Kontrevoliucinis sabotažas.

Rusijai okupavus Baltijos šalis, šio straipsnio nuostatos buvo taikomos ir Lietuvos, Latvijos bei Estijos piliečiams, traktuojant, esą jų tėvynė yra Rusija, kuriai jie turėję būti lojalūs ir iki 1940 m. aneksijos. Pasinaudojant šiuo straipsniu represuota (sušaudyta arba išsiųsta į lagerius) per 140 tūkst. Lietuvos gyventojų.

58 straipsnio kaliniai paprastai gaudavo dvi bausmes: lagerio ir tremties. Nuosprendis skambėdavo, pavyzdžiui, taip: „15 metų lagerio ir 5 metai teisių panaikinimo“. Tai reiškė, kad po 15 metų paleistas iš lagerio žmogus dar negalėdavo vykti namo, o turėdavo išbūti 5 metus tremtyje be jokių piliečio teisių. Todėl politinių kalinių autobiografijose vartojama sąvoka „išėjau į laisvę“ iš tikrųjų dažniausiai reiškia „išėjau iš lagerio į tremtį“ (tremties Kolymoje nuotraukas žiūrėkite 20–28 puslapiuose).

Kaliniai, kalintys pagal 58 straipsnio kaltinimus, buvo vadinami politiniais kaliniais, tuo būdu skiriant juos nuo kriminalinių ir buitinių nusikaltėlių. Grįžę iš la-

gerių ir tremties jie negalėdavo gyventi arčiau kaip per 100 km nuo didelių miestų. Iš šios taisyklės rusų folklоре atsirado posakis „Šimtas pirmasis kilometras“.

Rusijos kodekso 58 straipsniu okupacinė valdžia grindė represijas Lietuvoje iki 1961 m., kai buvo priimtas Lietuvos SSR baudžiamasis kodeksas.

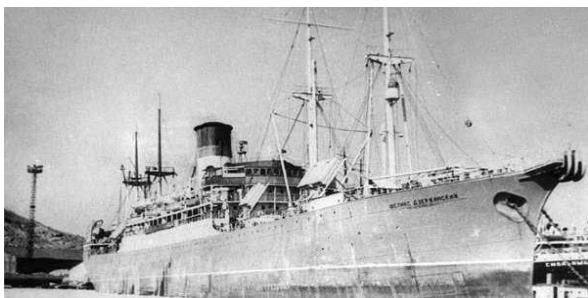
TOLIMIAUSIAS ETAPAS

Rusijos „Dalstroj“ lagerių sistema buvo toliausiai į rytus nusidriekusi Gulago dalis. Kalinių kelionė į ten paprastai trukdavo ne mažiau 1,5 mėnesio. Iš Lietuvos kaliniai būdavo vežami traukiniais iki Nachodkos uosto Tolimuosiuose Rytuose – apie 10 000 kilometrų etapas trukdavo maždaug mėnesį. Nachodkoje kaliniai būdavo patalpinami į vadinamąjį paskirstymo lagerį, kuriame laukdavo savo eilės tolimesniam etapui – laivu į Magadaną (apie 2500 km, maždaug savaitė plaukimo), Ambarčiką

(apie 6000 km, mažiausiai trys savaitės plaukimo), Peveką ir kitus uostus. Tai buvo pati tolimiausia „kelionė“, kurią tik galėdavo nukeliauti politiniai kaliniai iš Lietuvos.

1946 m. vasarą Nachodkos uoste susprogo vienas iš kalinius vežiojusių laivų – „Dalstroj“. Uostas buvo smarkiai apgriautas, ir nuo to laiko kalinius imta vežti per Vanino uostą. Labai nedidelė kalinių dalis į Kolymą patekdavo per „Dalstrojaus“ persiuntimo lagerius Tyndoje (Amūro sr.) ir Osetrove (Ust-Kute, Irkutsko sr.).

Vienas iš daugelio „Dalstrojaus“ laivyno laivų – „Feliks Dzeržinskij“, nuplukdęs Kolymon tūkstančius kalinių, tarp jų ir daugybę lietuvių.

Vagonų, kuriais kaliniai būdavo gabenami per Rusiją, pavyzdžius galima pamatyti Naujosios Vilnios geležinkelio stoties memoriale ir Lietuvos liaudies buities muziejuje Rumšiškėse.

1931 m. lapkritį SSRS vadovybė nutarė įkurti „Valstybinį kelių ir pramonės statybos aukštutinės Kolymos baseine trestą“, sutrumpintai pavadintą „Dalstroj“. Trestas buvo įpareigotas eksploatuoti aukso telkinius Tolimųjų Rytų krašto Olos–Seimčiano rajone, o taip pat nutiesti kelią iš Nagajevo įlankos į aukso gavybos rajoną. Tresto valdyba įsikūrė 1932 m. vasarį prie Nagajevo įlankos, įkurdama ten Nagajevo gyvenvietę. Neilgai trukus – tų pačių metų spalį „Dalstroj“ pertvarkomas į ypatingą autonominių teritorinių vienetą, net ir formaliai nebepavaldų nei Tolimųjų Rytų krašto, nei Jakutijos valstybiniais organams. Visus „Dalstrojaus“ veiklą liečiančius sprendimus priiminėjo vyriausieji SSRS vadovai – kompartijos centro komitetas, vyriausybė bei Darbo ir gynybos taryba, o vėliau – NKVD; šie nutarimai buvo slapti. Tuo būdu „Dalstrojus“ tapo tarsi atskira kunigaikštystė, pavaldžia tik Maskvai. Šios „kunigaikštystės“ plotą Maskva ne kartą didino, kol 1941 m. jis pasiekė 2266 tūkst. km² – 10% visos Sovietų Rusijos valdomos teritorijos. Į jį įėjo visa dabartinė Magadano sritis ir Čiukčija, o taip pat rytinė Jakutijos dalis – Kolymos, Indigirkos ir Janos upių baseinai.

Formalūs valstybinės valdžios organai (tarybos, teismai ir pan.) „Dalstrojaus“ teritorijoje esančiose gyvenvietėse nebuvo kuriami. Išimtį sudarė tik Magadano miestas bei Ust-Neros ir Zyriankos gyvenvietės; visos kitos teritorijos administraciškai buvo pavaldžios kuriai nors „Dalstrojaus“ valdybai. „Dalstrojus“ pats turėjo savo teismus, jėgos struktūras, rinko savo valstybinius mokesčius.

Pagrindinė darbo jėga buvo kaliniai. „Dalstrojus“ turėjo savo lagerių sistemą, nepavaldžią NKVD lagerių valdybai (Gulagui). Ji vadinosi „Sevvostlag“ (rus. Северо-восточный исправительно-трудовой лагерь; sutr. SVITL, USVITL). Sevvostlago lageriniai punktai buvo išdėstyti visoje „Dalstrojaus“ teritorijoje ir aprūpindavo darbo jėga visus jo objektus. 1948 m. SSRS vadovybei nutarus, kad lageriuose laikomus politinius kalinius reikia atskirti nuo kriminalinių, „Dalstrojaus“ sistemoje buvo įsteigtas dar vienas lageris – Ypatingasis lageris Nr. 5 „Berlag“, su lagpunktais irgi visoje „Dalstrojaus“ teritorijoje. Į jį buvo perkelti politiniai kaliniai iš Sevvostlago, pastarajame paliekant kriminalinius ir buitinius nusi kaltėlius. Perkelti į Berlagą kaliniai gavo numerius, kurie buvo prisiūti ant kalinio uniformos; pagal juos kaliniai buvo identifikuojami, šaukiami per patikrinimus. Pavardės ir vardai kreipiantis į kalinius Berlage nebebuvo naudojami.

Po Stalino mirties 1953 m. buvo įkurta Magadano sritis, „Dalstrojus“ pertvarkytas į įmonę ir perduotas Metalurgijos pramonės ministerijos žinion, o jo lageriai – naujai sukurta Teisingumo ministerijos Šiaurės rytų lagerių valdybai (išskyrus Berlagą, kurio lageriniai punktai šiai valdybai buvo perduoti tik po Berlago panaikinimo 1954 m.). 1957 m. „Dalstrojus“ buvo likviduotas ir tapo Magadano ekonominiu rajonu, pavaldžiu Magadano Liaudies ūkio tarybai (LŪT). Pertvarkant nuo „Dalstrojaus“ buvo atskirtos dvi valdybos – Indigirkos ir Janos; jos perduotos Jakutijos LŪT žinion.

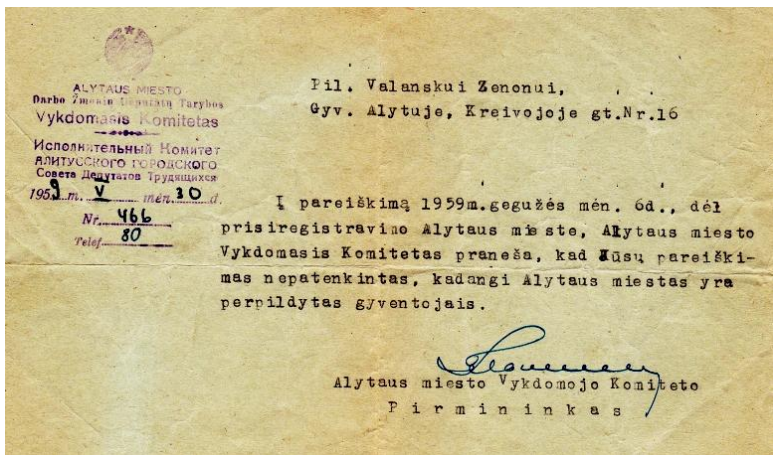
PALECKIO ĮSAKAS

Taip šnekamojoje kalboje buvo vadinamas J. Paleckio pasirašytas 1957 m. sausio 21 d. Lietuvos SSR valdžios nutarimas, draudžiantis apsigyventi Lietuvoje politiniams kaliniams ir tremtiniam, paleistiems iš įkalinimo ir tremties vietų. Šis nutarimas buvo įslaptintas, oficialiai jį žinojo tik valdžios organai, duodavę leidimus žmonėms apsigyventi konkrečiu adresu (tai vadinosi „prisiregistruoti“) – vadinamieji „pasų stalai“.

Po SSRS diktatoriaus J. Stalino mirties (1953 m.) valdžia pradėjo po truputį paleidinėti žmones iš lagerių ir tremties. Šie žmonės – buvę politiniai kaliniai ir tremtiniai – ėmė grįžti į gimtąsias vietas. A. Sniečkaus vadovaujama okupacinė Lietuvos valdžia susirūpino, kad į Lietuvą sugrįš daug žmonių, aktyviai besipriešinusių rusų okupacijai, ir rezistencinė kova vėl atgims. Todėl valdžia priėmė nutarimą neleisti žmonėms grįžti į Lietuvą. Jame buvo sakoma:

„Uždrausti grįžti į Lietuvą buvusiems Lietuvos buržuazinių vyriausybų vadovams, buržuazinių politinių partijų vadovams, lietuvių nacionalinio pagrindo aktyviems dalyviams, antitarybinių organizacijų vadovams, nuteistiems už Tėvynės išdavimą, teroristinius ir diversinius aktus, o taip pat asmenims, nuteistiems už banditizmą ir atlikusiems bausmę. Nustatyti, kad nurodyti asmenys, kurie ateityje savavališkai grįš į Lietuvos TSR, turi būti teismo nuosprendžiu nutremiami iki 5 metų.“

Tačiau šis įsakas buvo slaptas, ir valdžios pareigūnai, atsisakydami išduoti leidimą apsigyventi Lietuvoje, negalėjo prašančiajam atskleisti, dėl ko jie neduoda leidimo. Tekdavo imtis gudrybių, kaip antai:

Dėl draudimo gyventi Lietuvoje daug grįžtančiųjų apsistojo Latvijoje, Gudijoje ir Karaliaučiaus krašte. Taip susidarė ženklios lietuvių bendruomenės Rygoje, Liepojoje, Daugpilyje, Gardine ir Tilžėje. Bet buvo ir tokių, kurie, negavę leidimo, grįžo atgal į tremtį Rusijoje.

Lietuviai Magadane...

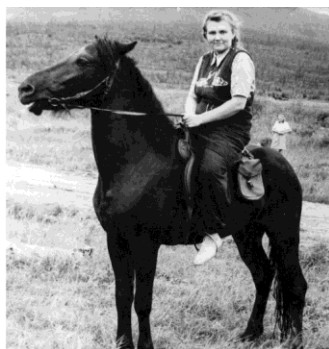
... Susumano rajone ...

... Jagodnojes rajone ...

... Tenkos rajone ...

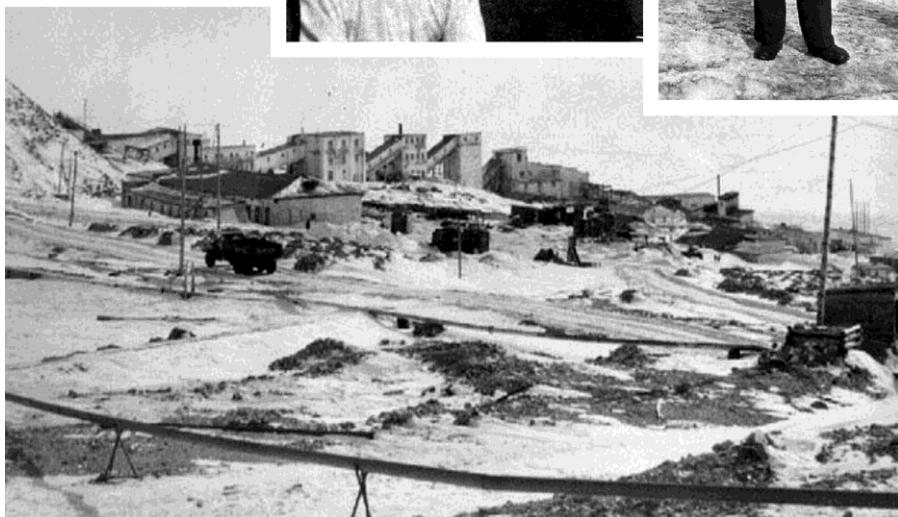
... Chasyno rajone ...

... Srednekano rajone ...

... Olos ir Omsukčiano rajonuose ...

... Čiukčijoje ...

... ir Jakutijoje.

LIETUVOS POLITINIŲ KALINIŲ BENDRIJOS „KOLYMA“ ĮSTATAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos politinių kalinių bendrija „Kolyma“ (toliau bendrija) yra ribotos civilinės atsakomybės viešasis juridinis asmuo, kurio teisinė forma-asociacija.
2. Bendrija veikia vadovaudamasi Visuotine žmogaus teisių deklaracija, Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos civiliniu kodeksu, Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, kitais Lietuvos Respublikos ir tarptautiniais teisės aktais ir šiais įstatais.
3. Bendrija turi teisinį, organizacinį, ūkinį ir finansinį savarankiškumą, bent vieną sąskaitą kredito įstaigoje, apvalųjį antspaudą ir simboliką (ženklą, vėliavą ir kt.).
4. Bendrijos buveinė keičiama visuotinio narių susirinkimo sprendimu.
5. Bendrijos finansiniai metai prasideda birželio mėnesio penkioliką dieną, o baigiasi birželio mėnesio keturioliką dieną.
6. Bendrijos veiklos laikotarpis neribotas.

II. BENDRIJOS VEIKLOS TIKSLAI

7. Pagrindiniai bendrijos veiklos tikslai:
 - 7.1. vadovaujantis krikščioniškojo bendradarbiavimo nuostatomis, aktyviai dirbti Lietuvos ir jos žmonių labui, ugdyti dvasingumą ir dalyvauti veikloje išsaugant ir įtvirtinant Lietuvos valstybingumą;
 - 7.2. rinkti žinias apie gyvus ir mirusius (žuvusius, nužudytus) politinius kalinius, ypač kalėjusius Kolymoje ir kituose „Dalstroj“ sistemos lageriuose, apie rezistenciją lageriuose, lagerių buitį ir gyvenimą išleidus iš lagerių, siekiant sudaryti Kolymos lietuvių politinių kalinių rezistencijos ir kalinimo istoriją. Dalyvauti ekspedicijose, išaiškinant kalinių laidojimo vietas, prisidėti prie kapų tvarkymo ir atminties įamžinimo, leisti atsiminimų knygas ir kitus leidinius;
 - 7.3. skatinti bendrijos narių tarpusavio bendradarbiavimą ir brolišką solidarumą tęsiant Kolymoje išvystytas bendradarbiavimo tradicijas, ginti žmogaus ir Lietuvos piliečių teises, priešintis bet kokiam autoritarizmo pasireiškimui, įtakoti jaunąją kartą patriotizmo, tautiškumo, dorovės ir demokratijos dvasia;
 - 7.4. atstovauti Kolymoje ir Rusijos „Dalstroj“ konclagerių sistemoje kalėjusių politinių kalinių, jų šeimos narių ir artimųjų interesams, teikti moralinę ir materialinę pagalbą nelaimės ištiktiems ir ypač sunkiai gyvenantiems bendrijos nariams;
 - 7.5. sekti politinius įvykius Lietuvoje ir reikšti kolegialią nuomonę aktualiais valstybės gyvenimo klausimais;
 - 7.6. remti kovą prieš korupciją, ekonominius ir politinius nusikaltimus, prieš mafijos struktūrų grėsmę Lietuvos valstybingumui;
 - 7.7. bendradarbiauti su panašius tikslus turinčiomis visuomeninėmis ar politinėmis organizacijomis, kurių veikla neprieštarauja bendrijos įstatams.

III. BENDRIJOS NARIŲ TEISĖS IR PAREIGOS, NAUJŲ NARIŲ PRIĖMIMO, NARIŲ IŠSTOJIMO IR PAŠALINIMO IŠ BENDRIJOS TVARKA BEI SĄLYGOS

8. Bendrijos nariais gali būti 18 (aštuoniolikos) metų sulaukę veiksnius fiziniai asmenys, Lietuvos Respublikos piliečiai, bausti už pasipriešinimą okupantams ir kalėję Kolymoje ar kituose „Dalstroj“ sistemos koncentracijos stovyklose, jų šeimos nariai, taip pat asmenys, kurių interesai sutampa su bendrijos veiklos tikslais, nurodytais šiuose įstatuose, dalyvaujantys bendrijos veikloje, kuriuos rekomenduoja bent du bendrijos nariai.
9. Asmuo, norintis tapti bendrijos nariu, turi pateikti valdybai nustatytos formos prašymą. Valdyba turi teisę pareikalauti pateikti papildomų dokumentų, duomenų ar informacijos, kurie, jos manymu, gali būti svarbūs sprendžiant narystės klausimą.
10. Gautas prašymas dėl naujo nario priėmimo turi būti išnagrinėtas artimiausiame valdybos posėdyje. Kandidatuojantis asmuo tampa bendrijos nariu po teigiamo valdybos sprendimo ir patvirtinimo visuotiniame susirinkime. Bendrijos nariams išduodami nustatytos formos pažymėjimai.
11. Bendrijos nariai moka stojamuosius įnašus ir nario mokestį, kurių dydžius ir mokėjimo tvarką nustato visuotinis narių susirinkimas.
12. Narystė bendrijoje pasibaigia šiais atvejais:
 - 12.1. nariui išstojus iš bendrijos;
 - 12.2. narį pašalinus iš bendrijos;
 - 12.3. nariui mirus;
 - 12.4. kitais Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytais atvejais ir pagrindais.
13. Narys, norintis išstoti iš bendrijos, turi pateikti valdybai raštišką pranešimą ir sumokėti nario mokestį už laikotarpį iki išstojimo iš bendrijos dienos. Narys yra laikomas išstojusiu iš bendrijos nuo minėto pranešimo įteikimo valdybai dienos. Jeigu išstojantis narys yra sumokėjęs daugiau nario mokesčių nei jam priklausytų mokėti iki išstojimo iš bendrijos dienos, permokėtas nario mokestis negrąžinamas. Išstojančiojo nario sumokėtas stojamasis įnašas, nario mokesčiai ar kitaip bendrijai perduotas lėšos bei turtas nariui negrąžinamas.
14. Bet kuris narys, kitų bendrijos narių ar valdybos siūlymu, gali būti pašalintas iš bendrijos visuotinio susirinkimo sprendimu, jeigu narys šurkščiai pažeidžia įstatus, sistemai nevykdo kitų savo, kaip nario, pareigų arba jo veikla tampa nesuderinama su bendrijos veiklos tikslais. Visuotinio susirinkimo sprendimas pašalinti narį iš bendrijos turi būti motyvuotas. Narį pašalinus iš bendrijos aukščiau nurodytais pagrindais, jokie jo sumokėti įnašai, mokesčiai ir kitas bendrijai perduotas turtas bei lėšos negrąžinami.
15. Bendrijos narių teisės:
 - 15.1. dalyvauti ir balsuoti visuotiniuose narių susirinkimuose;
 - 15.2. naudotis bendrijos teikiamomis paslaugomis;
 - 15.3. siūlyti kandidatus į bendrijos valdybą;
 - 15.4. rinkti ir būti renkamiems į bendrijos valdybą;
 - 15.5. susipažinti su bendrijos dokumentais ir gauti visą bendrijos turimą informaciją apie jos veiklą;
 - 15.6. bet kada išstoti iš bendrijos;
 - 15.7. teikti pasiūlymus bendrijos veiklai gerinti;

- 15.8. ginčyti teisme visuotinio narių susirinkimo ir/ar valdybos sprendimus.
16. Bendrijos narių pareigos:
- 16.1. nariai privalo laikytis bendrijos įstatų;
 - 16.2. pagal išgales dalyvauti bendrijos veikloje ir prisidėti prie bendrijos veiklos tikslų įgyvendinimo;
 - 16.3. laikytis ir vykdyti teisėtus visuotinio narių susirinkimo ir bendrijos valdybos sprendimus;
 - 16.4. narys, išrinktas į valdybą, privalo tinkamai vykdyti jam pavestas funkcijas;
 - 16.5. remti bendrijos veiklą;
 - 16.6. saugoti ir tikslingai naudoti bendrijos turtą;
 - 16.7. savo pilietine ir patriotine pozicija būti pavyzdžiu Lietuvos Respublikos piliečiams, taip pat laikytis visuotinai priimtų elgesio normų.

IV. BENDRIJOS ORGANAI, JŲ KOMPETENCIJA

17. Bendrijos organai yra:
- 17.1. visuotinis narių susirinkimas.
 - 17.2. bendrijos valdymo organai:
 - 17.2.1. kolegialus bendrijos valdymo organas yra valdyba – visuotinio narių susirinkimo priimtų nutarimų vykdymą organizuojantis organas;
 - 17.2.2. vienasmenis bendrijos valdymo organas yra bendrijos pirmininkas.
18. Visuotinių narių susirinkimų ir kolegialių valdymo organų posėdžiai turi būti protokoluojami.

Visuotinis narių susirinkimas.

19. Visuotiniame narių susirinkime sprendžiamojo balso teisę turi visi jame dalyvavę bendrijos nariai.
20. Visuotinis narių susirinkimas:
- 20.1. keičia bendrijos įstatus;
 - 20.2. renka ir atšaukia bendrijos valdybos narius ir nustato jų skaičių;
 - 20.3. nustato bendrijos nariams stojamųjų įnašų ir narių mokesčių dydį, jų mokėjimo tvarką;
 - 20.4. nustato pagrindines perspektyvinės veiklos kryptis;
 - 20.5. svarsto politinius, organizacinius bei kitus aktualius bendrijai klausimus ir priima atitinkamus nutarimus;
 - 20.6. tvirtina bendrijos metinę finansinę atskaitomybę;
 - 20.7. priima sprendimą dėl bendrijos pertvarkymo ar pabaigos (reorganizavimo ar likvidavimo);
 - 20.8. priima sprendimus dėl kitų juridinių asmenų steigimo ar dėl tapimo kitų juridinių asmenų dalyviu;
 - 20.9. sprendžia kitus Lietuvos Respublikos asociacijų įstatyme visuotinio narių susirinkimo kompetencijai priskirtus klausimus, jeigu šie klausimai nepriskirti bendrijos valdybos kompetencijai ir, jei pagal savo esmę, tai nėra valdymo organo funkcijos;
 - 20.10. neturi teisės pavesti bendrijos valdybai spręsti visuotinio narių susirinkimo kompetencijai priklausančių klausimų.

21. Visuotinio narių susirinkimo šaukimo iniciatyvos teisę turi bendrijos valdyba arba ne mažiau kaip $\frac{1}{3}$ (viena trečioji) dalis bendrijos narių. Visuotinis narių susirinkimas šaukiamas bendrijos valdybos sprendimu. Įstatymuose ir šiuose įstatuose numatytais atvejais visuotinis narių susirinkimas gali būti sušauktas ir teismo sprendimu.
22. Visuotinis narių susirinkimas turi būti šaukiamas ne rečiau kaip kartą metuose, pirmą šeštadienį po birželio 14 d., arba ne vėliau kaip per keturis mėnesius nuo bendrijos finansinių metų pabaigos.
23. Apie šaukiamą visuotinį narių susirinkimą bendrijos nariai informuojami skelbimu Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos leidžiamame laikraštyje „Tremtinys“ ne vėliau kaip prieš 20 (dvidešimt) dienų iki visuotinio narių susirinkimo dienos. Bendrijos nariams apie šaukiamą visuotinį narių susirinkimą papildomai gali būti pranešama elektroniniu paštu, telefonu, taip pat kitomis ryšio priemonėmis. Jeigu šaukiamas pakartotinis visuotinis narių susirinkimas, bendrijos nariai turi būti informuoti ne vėliau kaip prieš 10 (dešimt) dienų iki pakartotinio visuotinio narių susirinkimo dienos.
24. Visuotinio narių susirinkimo darbotvarkę ruošia bendrijos valdyba. Dėl visuotinio narių susirinkimo dieną siūlomų darbotvarkės papildymų balsuojama atskirai. Galutinė visuotinio narių susirinkimo darbotvarkė taipogi tvirtinama balsavimu.
25. Visuotiniam narių susirinkimui pirmininkauja renkamas susirinkimo pirmininkas. Kartu išrenkamas ir visuotinio narių susirinkimo sekretorius. Visuotinio narių susirinkimo protokolą pasirašo susirinkimo pirmininkas ir sekretorius.
26. Visuotinio narių susirinkimo dalyvius registruoja komisija, kurios sudėtį nustato ir jos pirmininką tvirtina bendrijos valdyba. Ši komisija nustato, ar yra kvorumas, apie tai informuoja susirinkimą ir vykdo balsų skaičiavimą vykstančiuose balsavimuose susirinkimo metu.
27. Visuotinis narių susirinkimas gali priimti sprendimus, kai jame dalyvauja ne mažiau kaip $\frac{1}{3}$ (viena trečioji) dalis bendrijos narių. Visuotinio narių susirinkimo sprendimui priimti reikia, kad už jį balsuotų daugiau „už“ negu „prieš“. Kiekvienas bendrijos narys turi vieną balsą. Sprendimams, nurodytiems šių įstatų 20.1 ir 20.7 punktuose, priimti reikia ne mažiau kaip $\frac{2}{3}$ (dviejų trečdalių) susirinkime dalyvaujančių bendrijos narių balsų.
28. Jeigu visuotiniame narių susirinkime nėra kvorumo, ne vėliau kaip per 60 (šešiasdešimt) dienų nuo neįvykusio visuotinio susirinkimo dienos, turi būti sušauktas pakartotinis susirinkimas, kuris turi teisę priimti sprendimus neįvykusio susirinkimo darbotvarkės klausimais, nesvarbu, kiek pakartotiniame visuotiniame narių susirinkime dalyvavo bendrijos narių.

Valdyba

29. Valdyba yra kolegialus bendrijos valdymo organas, kuris renkamas 3 (trejų) metų kadencijai. Jos narių skaičių, kuris turi būti ne mažesnis kaip 5 (penki), nustato visuotinis narių susirinkimas. Valdybos nariais gali būti tik bendrijos nariai. Rinkimų metu sudaromas kandidatų į valdybos narius sąrašas, trečdaliu didesnis nei nustatytas valdybos narių skaičius. Valdybos nariais tampa asmenys, gavę daugiausiai balsų. Jeigu keli kandidatai į valdybos narius surenka vienodą skaičių balsų, dėl jų vietos sąraše vykdomas pakartotinis balsavimas. Jeigu tarp visuotinių narių susirinkimų, kuriuose renkami valdybos nariai ir nustatomas jų skaičius, kuris nors valdybos narys nebegali

- eiti savo pareigų (atsistatydina, miršta, pašalinamas iš bendrijos narių ir pan.), jo vietą valdyboje užima kitas kandidatas iš sąrašo, gavęs daugiausiai balsų per rinkimus. Valdyba iš savo narių renka Bendrijos pirmininką, pavaduotoją ir sekretorių.
30. Valdybos posėdžių šaukimo teisę turi Bendrijos pirmininkas arba daugiau kaip pusė valdybos narių.
31. Valdyba gali priimti sprendimus ir posėdis teisėtas, kai jame dalyvauja daugiau kaip ½ (viena antroji) valdybos narių.
32. Balsavimo metu kiekvienas valdybos narys turi vieną balsą. Balsams „už“ ir „prieš“ pasiskirsčius po lygiai, lemia Bendrijos pirmininko balsas.
33. Valdybos narys neturi teisės balsuoti, kai posėdyje sprendžiamas su jo veikla susijęs ar jo atsakomybės klausimas.
34. Valdyba vykdo šias funkcijas:
- 34.1. šiuose įstatuose nustatyta tvarka šaukia visuotinius narių susirinkimus, rengia jų darbotvarkes ir atsako už tinkamą jų sušaukimą;
 - 34.2. įgyvendina bendrijos tikslus, organizuoja visuotinio narių susirinkimo nutarimų vykdymą, organizuoja bendrijos veiklą;
 - 34.3. vadovaudamasi šiais įstatais, visuotinio narių susirinkimo sprendimais, racionaliai valdo, naudoja ir disponuoja bendrijos lėšomis bei turtu;
 - 34.4. tvarko bendrijos narių apskaitą, sudaro jų sąrašus ir kartą metuose, ne vėliau kaip iki birželio mėn. 1 d., juos tikslina;
 - 34.5. nagrinėja narių priėmimo, pašalinimo ir kitus narystės klausimus;
 - 34.6. nustato dokumentų ir kitos informacijos apie bendrijos veiklą pateikimo bendrijos nariams tvarką;
 - 34.7. formuoja laikinąsias komisijas tam tikriems su bendrijos veikla susijusiems klausimams spręsti, nustato jų kompetenciją ir tvirtina jų vadovus;
 - 34.8. koordinuoja nuolatinį ir kitų valdybos sprendimu sudaromų komisijų darbą;
 - 34.9. priima į darbą ir atleidžia darbuotojus, sudaro ir nutraukia su jais darbo sutartis, skatina juos ir skiria nuobaudas, nustato darbuotojų atlyginimų dydžius;
 - 34.10. atsako už bendrijos dokumentų ir duomenų pateikimą juridinių asmenų registro tvarkytojui ir kitiems subjektams;
 - 34.11. atsako už bendrijos raštvedybos organizavimą ir dokumentų saugojimą;
 - 34.12. sprendžia ir kitus šiuose įstatuose nurodytus ir visuotinio narių susirinkimo pavestus klausimus, kuriuos pagal savo esmę turi spręsti valdomo organas.

Bendrijos pirmininkas

35. Bendrijos pirmininkas kartu yra ir valdybos pirmininkas, kuris:
- 35.1. koordinuoja valdybos darbą;
 - 35.2. atstovauja bendrijai santykiuose su trečiaisiais asmenimis;
 - 35.3. valdybos sprendimu sudaro sandorius bendrijos vardu;
 - 35.4. pirmininkauja valdybos posėdžiams bei pasirašo jų protokolus;
 - 35.5. atsiskaito visuotiniam narių susirinkimui, pateikdamas bendrijos veiklos ataskaitą, ne rečiau kaip kartą metuose;
 - 35.6. praneša visuotiniam narių susirinkimui apie esminius įvykius, turinčius reikšmės bendrijos veiklai;

- 35.7. įstatymų nustatyta tvarka vykdo ir kitus visuotinio narių susirinkimo bei valdybos pavedimus.
36. Jeigu bendrijos pirmininkas negali eiti savo pareigų arba jo nėra, bendrijos pirmininko pareigas vykdo jo pavaduotojas.
37. Bendrijos pirmininko ar jo pavaduotojo atleidimas iš pareigų svarstomas valdybos posėdyje, jeigu to pageidauja jis pats arba to reikalauja ne mažiau kaip pusė valdybos narių. Sprendimai priimami balsavimu didesne kaip pusės valdybos narių balsų dauguma.

V. KONTROLĖS TVARKA

38. Bendrijos turtas gali būti naudojamas tik šiuose įstatuose numatytiems bendrijos veiklos tikslams įgyvendinti ir laikantis apribojimų, nustatytų Lietuvos Respublikos asociacijų įstatyme bei kituose teisės aktuose.
39. Bendrija pinigų, gautų kaip paramą, taip pat kitus negražintinai gautus pinigus ir kitą turtą naudoja juos davusio asmens nurodytiems tikslams, jeigu asmuo tokius tikslus nurodė. Bendrija negali priimti pinigų ar kito turto, jei duodantis asmuo nurodo juos naudoti kitiems, negu šiuose įstatuose nustatytiems, tikslams.
40. Bendrijos veiklos kontrolę vykdo visuotinis narių susirinkimas, kuris tvirtina bendrijos metinę finansinę ataskaitą, ir Revizijos komisija. Visuotinis narių susirinkimas turi teisę pavesti atlikti bendrijos veiklos patikrinimą vienam arba keliems bendrijos nariams, nesantiems valdybos ar Revizijos komisijos nariais, arba nepriklausomam ekspertui (audito įmonei).

VI. BENDRIJOS FILIALŲ IR ATSTOVYBIŲ STEIGIMO BEI JŲ VEIKLOS NUTRAUKIMO TVARKA

41. Bendrija turi teisę steigti filialus ir atstovybes Lietuvos Respublikoje ir užsienio valstybėse. Sprendimus dėl bendrijos filialų ir atstovybių steigimo ir atstovybių veiklos nutraukimo priima valdyba.
42. Filialams ir atstovybėms vadovauja ir jų veiklą organizuoja filialų ir atstovybių vadovai, kuriuos skiria ir atšaukia bendrijos valdyba.
43. Bendrijos filialai ir atstovybės veikia pagal bendrijos valdybos patvirtintus filialų ir atstovybių nuostatus, kurie turi atitikti Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse nustatytus reikalavimus.

VII. BENDRIJOS PRANEŠIMŲ IR SKELBIMŲ PASKELBIMO TVARKA, BENDRIJOS ĮSTATŲ KEITIMO TVARKA

44. Lietuvos Respublikos asociacijų įstatyme, kituose įstatymuose ir šiuose įstatuose nustatytais atvejais, kai bendrijos pranešimai turi būti paskelbti viešai, šie pranešimai yra skelbiami Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos laikraštyje „Tremtinys“, išskyrus pranešimus apie bendrijos likvidavimą, kurie skelbiami Lietuvos Respublikos dienraštyje „Lietuvos žinios“. Bet kurio bendrijos nario reikalavimu turi būti sudarytos sąlygos susipažinti su bendrijos praėjusių finansinių metų veiklos ataskaita bendrijos buveinėje valdybos nustatyta tvarka.
45. Bendrijos dokumentuose, kuriuos ji naudoja turėdama santykių su kitais subjektais, privalo būti nurodyta: bendrijos pavadinimas; bendrijos teisinė forma; bendrijos buveinės adresas; bendrijos kodas; registras, kuriame kaupiami ir saugomi duomenys apie bendriją; jei bendrija yra bankrutuojanti, arba likviduojama, prieš bendrijos pava-

dinimą įrašomas žodis „bankrutuojanti“ arba atitinkamai „likviduojama“.

46. Už tinkamą pranešimų ir skelbimų paskelbimą yra atsakinga valdyba.
47. Bendrijos įstatus keičia visuotinis narių susirinkimas $\frac{2}{3}$ (dviejų trečdalių) susirinkime dalyvaujančių narių balsų dauguma.
48. Pakeistus įstatus pasirašo bendrijos pirmininkas arba kitas visuotinio narių susirinkimo įgaliotas asmuo.
49. Įstatų pakeitimai įsigalioja nuo jų įregistravimo juridinių asmenų registre. Kartu su įstatų pakeitimais juridinių asmenų registrui turi būti pateiktas visas pakeistų bendrijos įstatų tekstas (nauja redakcija).

VIII. DOKUMENTŲ IR KITOS INFORMACIJOS APIE BENDRIJOS VEIKLĄ PATEIKIMO NARIAMS TVARKA

50. Dokumentų ir kitos informacijos apie bendrijos veiklą pateikimo nariams tvarka tvirtinama atskiru valdybos nutarimu.
51. Už tinkamą bendrijos dokumentų ir kitos informacijos apie bendrijos veiklą pateikimą nariams atsako valdyba.

Lietuvos politinių kalinių bendrijos „Kolyma“ įstatai patvirtinti 2012 m. birželio 16 d. įvykusio visuotinio narių susirinkimo sprendimu. Bendrijos įstatus pasirašė bendrijos pirmininkas Algirdas Čiurlys 2012 m. birželio 19 d. Kaune.

	
LIETUVOS RESPUBLIKA	
JURIDINIŲ ASMENŲ REGISTRAS	
REGISTRAVIMO PAŽYMĖJIMAS	
Pavadinimas:	Lietuvos politinių kalinių bendrija "Kolyma"
Kodas:	290764220
Buvęs kodas:	9076422
Teisinė forma:	Asociacija
Įregistravimo data:	1992 m. liepos 30 d.
Registro tvarkytojas:	Valstybės įmonė Registrų centras
Pažymėjimą išdavė:	Valstybės įmonės Registrų centro Kauno filialas
Kauno filialo Juridinių asmenų registravimo skyriaus II JAR grupės Grupės vedėja	
	
Meilutė Kazlauskienė	
Pažymėjimas išduotas: 2009 m. gegužės 15 d.	

VIEŠOS AKCIJOS

REZOLIUCIJA DĖL ANTILIETUVIŠKOS PROPAGANDOS IZRAELIO PARLAMENTE

Rumšiškės, 2008 m. birželio 21 d.

1944 m. Kaniūkų kaime, Šalčininkų rajone, sovietų partizanų būrys brutaliai išžudė šio kaimo gyventojus, o patį kaimą sudegino. Žuvo 38 civiliai gyventojai.

Prieš kurį laiką Seimo narys Rytas Kupčinskas įteikė Lietuvos Respublikos Generalinei prokuratūrai pranešimą apie galimai dar gyvus kai kuriuos žmones, galėjusius dalyvauti minėtose žudynėse. Prokuratūra ėmė ieškoti vieno iš minimų asmenų – buvusios sovietų partizanės Fainos Brancovskajos, norėdami išsiaiškinti, ar ji dalyvavo toje operacijoje.

Tai sužinojęs, Izraelio parlamento (Kneseto) narys, „Israel beitenu“ frakcijos pirmininkas ir tarpparlamentinės grupės „Izraelis – Lietuva“ narys Robert Ilatov š. m. birželio 4 d. inicijavo Knesete specialius parlamentinius klausymus, pavadintus „dėl Lietuvos vyriausybės ketinimų patraukti teisman žydų partizanus“. Jau pats toks klausimo formulavimas reiškia, esą Lietuvos valdžia persekioja buvusius partizanus už tai, kad jie yra žydai.

Šiame Kneseto posėdyje Ilatov be kita ko paskelbė, esą Lietuvos generalinė prokuratūra iškėlė bylą Fainai Brancovskajai, kaltindama ją masiniu taikių gyventojų žudymu Kaniukuose. Tai yra melas, kadangi jokia byla Brancovskajai neiškelta.

Ilatov taip pat sakė, esą Lietuvos Generalinė prokuratūra sudarė persekiotinų sovietų partizanų sąrašą, kuriame esą yra vien tik žydiškos pavardės. Jis paragino Izraelio vyriausybę imtis žygių, kad būtų užkirsti „antisemitiniai veiksmai, besiribojantys su tikru žydų persekiojimu“.

Toliau kalbėdamas Ilatov teigė, esą Kaniukuose žuvo „38 nacių kolaborantai lietuviai“, ir esą Lietuvos prokuratūra nepersekioja lietuvių tautybės nacių kolaborantų – net nebando jų apklausti.

Kneseto posėdyje taip pat kalbėjo Izraelio užsienio reikalų ministro pavaduotojas Mađžali Vachabė, kuris parlamento nariams teigė, esą Lietuva yra iškėlusį baudžiamąją bylą Izraelio piliečiui Icchakui Aradui „už lietuvių žudymą dalyvaujant partizaninėje veikloje“. Kaip žinia, tokia byla Aradui nėra iškelta.

Vachabė taip pat pareiškė, esą Lietuva pareikalavo išduoti Aradą, o Izraelis griežtai atsisakė tą padaryti, ir pareikalavo iš Lietuvos nutraukti bylą prieš Aradą, bet lietuviai to reikalavimo esą neįvykdė.

Tokių pasisakymų atmosferoje Izraelio parlamento nariai priėmė sprendimą perduoti bylą Kneseto užsienio reikalų ir gynybos komitetui, kad šis paruoštų „praktines rekomendacijas, kaip daryti spaudimą Lietuvai visais įmanomais kanalais, įskaitant įtakingų žydų lobistų Jungtinėse Amerikos Valstijose galimybes“.

Lietuvos politinių kalinių bendrijos „Kolyma“ XX suvažiavimas mano, kad tokie žinoma melagingi Izraelio parlamento bei vyriausybės atstovų pasisakymai plenariniame Kneseto posėdyje yra ne kas kita kaip oficialiu lygiu vykdomas antilietuviškų nuotaikų kurstymas, siekiant supriešinti lietuvių ir žydų tautas.

Lietuvos politinių kalinių bendrijos „Kolyma“ XX suvažiavimas reikalauja, kad Lietuvos Respublikos Seimo užsienio reikalų komitetas ir Lietuvos Respublikos Užsienio rei-

kalų ministerija deramai reaguotų į šiuos Roberto Ilatovo ir Madžalio Vachabės veiksmus, išreikštų protestą dėl antilietuviškos kampanijos Izraelio parlamente, ir imtųsi visų galimų priemonių informuoti Izraelio Kneseto narius apie tikrąją padėtį Lietuvoje (net ir, reikalui esant, išsiunčiant laiškus kiekvienam Kneseto nariui asmeniškai).

REZOLIUCIJA DĖL KOMUNIZMO NUSIKALTIMŲ ĮVERTINIMO

Rumšiškės, 2008 m. birželio 21 d.

Lietuvos politinių kalinių bendrijos „Kolyma“ XX suvažiavimas sveikina prasidėjusią Europos Komisijoje diskusiją apie komunizmo nusikaltimus Europos ir pasaulio tautoms, siekiant atstatyti istorinį teisingumą ir pasmerkti stalinistinę Sovietų Sąjungos ideologiją ir režimą taip, kaip yra pasmerкта nacistinės Vokietijos ideologija ir režimas.

Hitlerizmas pasižymėjo tuo, kad tai buvo valstybinė masinė žmonių naikinimo politika, be jokių gražesnių idealų. Stalinizmas gi veidmainiškai skelbė šviesų rytojų, tačiau iš tikrųjų vertė žmones vergais, ubagais, uždarinėjo juos į koncentracijos stovyklas ir fiziškai naikino.

Vakarų Europos šalių gyventojai turi suvokti, kas atsitiko su jų rytiniais kaimynais. Rytų ir Vidurio Europos šalių gyventojai kur kas labiau nukentėjo nuo totalitarinių režimų nei vakariečiai, nes Stalino režimas buvo daug žiauresnis nei nacistinis. Stalino diktatūra truko kur kas ilgiau, nei Hitlerio diktatūra. Stalinizmo aukų skaičius keleriopai viršija hitlerizmo aukų skaičių.

Nacizmas yra smulkiai išnagrinėtas, žinomas ir pasmerktas pasaulinėje visuomenėje. Prie to prisidėjo ir pati Vokietija, suprasdama ir pripažindama istorines klaidas. Tačiau apie komunizmą beveik nediskutuojama, jo padaryti nusikaltimai iki šiol nėra pripažinti nusikaltimais prieš žmoniją tarptautiniu mastu.

Europą turi vienyti bendra atmintis, ir nacizmo bei stalinizmo nusikaltimai turi būti traktuojami vienodai – kaip režimai, atnešę didžiulę žalą valstybėms bei jų visuomenėms.

Lietuvos politinių kalinių bendrijos „Kolyma“ XX suvažiavimas ragina Europos Komisijos Teisingumo, laisvės ir saugumo generalinį direktoratą palaikyti siekį atstatyti istorinį teisingumą ir imtis žygių, kad stalinistiniai nusikaltimai Europoje būtų pasmerkti ir traktuojami taip pat, kaip ir hitleriniai nusikaltimai.

REZOLIUCIJA DĖL DOKUMENTINIO FILMO „SMOGIKAI“

Rumšiškės, 2009 m. birželio 20 d.

Per Lietuvos televiziją šiais metais ne kartą buvo rodytas Jono Öhmano dokumentinis filmas „Smogikai“. Be kita ko jis buvo parodytas ir šventą visai Lietuvai dieną – Kovo Vienuoliktąją. Filme rodoma, kaip Lietuvos pokario partizaninis pasipriešinimas okupantams buvo naikinamas pačių partizanų, išdavusių savo Tėvynę ir perėjusių į okupantų tarnybą, rankomis. Žiūrovams, o ypač tiems, kurie silpniau susipažinę su partizanų veikla, formuojama nuomonė, esą partizaninė kova Lietuvoje buvo nuslopinta pačių morališkai kritusių partizanų rankomis, o sovietinė valdžia čia esą vaidinusi tik pagalbinį vaidmenį.

Tokio filmo rodymas, o ypač dar ir Kovo Vienuoliktąją, giliai įžeidžia tikruosius Lietuvos partizanus, jų artimuosius. Lietuvos televizijos vadovybė, bandydama pigiu būdu išpopuliarėti, įvykdė dvasinio ir politinio smurto akciją.

Tobulėjančio jaunimo tarpe ji stengiasi įdiegti panieką pokario Lietuvos istorijai, nepa-

sitikėjamą teisingumą, dar daugiau – atskirti teisingumą nuo teisės.

Šio filmo „herojai“, analizuojantys pokario metų situaciją, partizanų veiklą, savo pačių veiksmus, ko gero nė nenučiuoja, kad jie iki šiol yra nenuteisti nusikaltėliai. Šie provokatoriai agentai smogikai – aktyvūs Lietuvos tautinio genocido vykdytojai, Lietuvos valstybės išdavikai, sulaužę priesaiką Tėvynei ir perėję į jos naikintojų gretas. Jie viešai prisipažįsta vykdę nusikaltimus ir nebijo jokio teisingumo, nors tokiems nusikaltimams negalioja senaties terminas.

Reikalaujame, kad Generalinė prokuratūra pradėtų išteisininį tyrimą dėl Jono Ūhmano filme „Smogikai“ paviešintų nusikaltimų, iškeltų baudžiamąsias bylas filme identifiкуotiems agentams smogikams bei imtųsi žygių surasti kitus, į filmą nepatekusius agentus smogikus.

Prašome, kad Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos Taryba pasmerktų LRT Generalinio direktoriaus Audriaus Siaurusevičiaus nepagarbą Lietuvos laisvės kovotojams, parodant šį filmą Kovo Vienuoliktąją.

REZOLIUCIJA DĖL VYTAUTO POCIŪNO ŽŪTIES TYRIMO

Rumšiškės, 2009 m. birželio 20 d.

Kada Lietuva buvo okupuota, mus, buvusius politinius kalinius, tardydami mušė, žalojo; ne vieną užmušė arba padarė psichiškai neveiksniais. Mus „teisė“ pagal svetimos valstybės įstatymus ar net ir jų nesilaikant. Mūsų artimieji neturėjo net mažiausios galimybės sužinoti už ką mus nuteisė (už anekdotą, asmeninę nuomonę ar už rimtesnį pasipriešinimą okupantams).

Šiuo metu gyvename demokratinėje nepriklausomoje Lietuvoje. Galbūt ir dabar ne viską galima atskleisti plačiajai visuomenei. Lietuvos politinių kalinių bendrijos „Kolyma“ XXI suvažiavimas prašo Jūsų, gerb. Generalini Prokurore, paaiškinti mums, politiniams kaliniams:

1. Už ką Valstybės saugumo departamento pulkininkas Vytautas Pociūnas, tyręs šiuos klausimus, buvo pažemintas pareigose ir išsiųstas dirbti į Baltarusiją?

2. Valstybės saugumo departamento darbuotojai šmeižė a. a. V. Pociūną po tragiškos jo mirties. Nors šmeižtas nepasitvirtino, nei vienas šmeižikas neatsiprašė ir nebuvo nubaustas. Argi Prokuratūrai nerūpi neetiškas atsakingų valstybės pareigūnų elgesys?

3. Teismai pripažino, kad ši byla nėra išsamiai ištirta. Kodėl Prokuratūra delsia atnaujinti šios bylos tyrimą, nors to prašo artimiausias žuvusio V. Pociūno žmogus – jo žmona Liudvika Pociūnienė?

PAREIŠKIMAS DĖL LIETUVOS PILIEČIŲ PAVARDŽIŲ RAŠYBOS

Rumšiškės, 2010 m. birželio 19 d.

Mus „teisė“ okupantų ir jų kolaborantų valdžia už tai, kad mylėjome Tėvynę ir siekėme jos laisvės. O Tėvynės Lietuvos sostinė nuo seniausių laikų buvo Vilnius su etniniais lietuvių kraštais.

1920 m. Lenkija, sulaužiusi Suvalkų sutartį, okupavo Vilnių ir didelę dalį Rytų Lietuvos. Per 20 okupacijos metų lenkai įvairiomis drastiškomis priemonėmis stengėsi lietuvius ir ten gyvenančius baltarusius sulenkinti. Baudomis vertė lietuvius prie pavardžių prisegti galūnes „evič“, „owski“, „owna“ ir t.t. Uždarė 100 lietuviškų mokyklų.

Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą, Vilnius ir dalis etninių lietuvių žemių buvo priskirta Lietuvos (LSSR) Respublikai. Deja, naujieji okupantai ir jų kolaborantai nebuvo palankūs etniniams to krašto gyventojams: toliau uždarinėjo lietuviškas mokyklas, steigė naujas rusiškas. Tuo tarpu lenkiškos mokyklos veikė laisvai.

Dabartiniu metu Nepriklausomos Lietuvos deleguotas europarlamentaras Tomaševskis Europai skelbia, kad šiame krašte nuo amžių lenkai gyvena. O Jūratė Laučiūtė rašo: „Gal savo valstybę kūrėme ant Lenkijos mums dovanotų žemių? Gal lenkų diasporą vylium ir gražiais pažadais atsiviliojome į Lietuvą, kaip kažkada Vytautas atsiviliojo karaimus?“ („Voruta“, 2010 Nr. 9)

Lenkų rinkimų akcijos veikėjai, vadovaujami Tomaševskio, šmeižia Lietuvą, kad lenkai Lietuvoje neturi tautinių mažumų teisių. Tuo metu Lietuva jau įgyvendino Europos Tarybos konvenciją, savo lėšomis išlaikydama 120 lenkiškų mokyklų, kurios Valstybei per metus kainuoja 80 milijonų litų. Lietuvoje dirba ikimokyklinio auklėjimo lenkiškos įstaigos. Lenkai Vilniuje turi savo universitetą, valstybės remiamus lenkiškus laikraščius, televizijos ir radijo laidas.

Lietuvių kalba yra tokia pat vertybė, kaip ir Lietuvos teritorija. Kunigas V. Aliulis teigia: „Nutarimas lenkiškose pavardėse vartoti ką tik išvardytas jų raides su diakritiniais ženkliais būtų praktiškai neįvykdomas. Tai reikštų, jog įvairios įstaigos, įmonės ir daugelis rašančių asmenų privalėtų įsivesti į savo kompiuterius lenkiškąjį raidyną.“ („Voruta“, 2010 m. Nr. 7)

Mes reikalaujame, kad pagrindiniame Lietuvos piliečio paso puslapyje asmenvardžiai būtų rašomi lietuvių kalba, ir kad vietovardžiai taip pat būtų rašomi tik valstybine kalba.

REZOLIUCIJA DĖL ŽODŽIO „TEISTAS“ VARTOJIMO KALBANT APIE LIETUVOS GYVENTOJŲ GENOCIDO AUKAS

Rumšiškės, 2011 m. birželio 18 d.

Visose be išimties Lietuvos žiniasklaidos priemonėse, kalbant apie stalininių represijų aukas – politinius kalinius ir tremtinius – vartojami žodžiai „teismas“, „teistas“, „nuteisė“ ir pan.

Totalitarinių ideologijų nesugadinto žmogaus sąmonėje šie žodžiai asocijuojasi su teisingumo vykdymu, tiesos ieškojimu, nekaltų žmonių gynimu ir kaltininkų nubaudimu. Šie žmonės, skaitydami mūsų biografijas, susidarys klaidingą įspūdį apie mus – jeigu teisė, vadinasi, buvo už ką. Jei nuteisė – vadinasi, buvo įvykdytas teisingumas.

Tokį pat klaidingą įspūdį susidaro ir užsieniečiai, skaitydami mūsų išleistose knygose, kad, pavyzdžiui, „vagonuose buvo vežami nuteistieji“. Nuteistieji – vadinasi, nusikaltėliai, nes taip nusprendė teismai, išnagrinėję bylas ir priėmę teisingus sprendimus.

Tuo tarpu jau seniai įrodyta, kad Sovietų Sąjungoje vadinamieji „teismai“ nebuvo jokie teismai tikrąja prasme – kaip jie suprantami teisinėse šalyse. Jeigu Aukščiausiąjį teismą dar būtų galima pritemptamai apibūdinti kaip teismą, tai nei rusų karinis tribunolas, nei juolab „troika“ („osoje soveščianije“) nei iš tolo neprimena teisingumo vykdymo organų.

Mažų mažiausiai patiems Stalino lagerių kaliniams kalbant apie save nederėtų vartoti okupantų primesto žodyno. Todėl mes raginame visur – atsiminimuose, biografijose, straipsniuose, knygose, radijo ir televizijos laidose – nenaudoti žodžių su šaknimis „TEIS“. Vietoje jų turime daug kitų, tinkamesnių žodžių – „represuotas“, „gavo dešimt metų“, „tri-

bunolas skyrė dešimt metų“, „įkalino“, „nubaudė“ ir pan. O kraštutiniu atveju, jeigu jau nebegalime apseiti be žodžio „teismas“, tai bent jau rašykime jį kabutėse!

REZOLIUCIJA DĖL LIETUVOS GYVENTOJŲ GENOCIDO VYKDYTOJŲ ANTANO KŪČKAILIO IR PRANO ŠARKOS

Rumšiškės, 2011 m. birželio 18 d.

2011 m. gegužės 6 d. savaitraštyje „Tremtinys“ buvo paskelbtas poeto ir rašytojo Albino Slavicko straipsnis „Iš Lietuvos – į Lietuvą“, kuriame paviešinti duomenys apie 1941 m. birželio 14 d. trėmimų vykdytojus Antaną Kūčkailį ir Praną Šarką.

Iš Raseinių apskrities Burneikių vienkiemio į Rusijos šiaurę buvo ištremta Babonų šeima (pagal LGGRTC sąvadą „Lietuvos gyventojų genocidas“ – iš viso 12 asmenų). Šiai trėmimo operacijai vadovavo apylinkės (valsčiaus) pirmininkas Antanas Kūčkailis, jam talkino Pranas Šarka ir rusų kareiviai.

Tarp šių 12 ištremtų asmenų buvo:

- 7 vaikai – 1, 2, 3, 7, 9, 11 ir 14 m. amžiaus; jauniausias mirė tremtyje 1943 m.
- 2 seneliai – 75 ir 80 m. amžiaus, abu mirė tremtyje 1942 m.

Manome, kad už šiuos nusikaltimus Antanas Kūčkailis ir Pranas Šarka yra trauktini baudžiamojon atsakomybėn. Kadangi nesame girdėję, kad tai būtų padaryta, kreipiamės į Lietuvos Respublikos Generalinę Prokuratūrą prašydami paaiškinti, ar Lietuvos Respublikos teisėsaugai yra žinomi šie asmenys, ar ji juos persekiojo už šiuos nusikaltimus, ir kokie buvo tokio persekiojimo rezultatai.

KREIPIMASIS Į AUKŠČIAUSIUS VALSTYBĖS PAREIGŪNUS

Rumšiškės, 2011 m. birželio 18 d.

Mūsų šalis, išsiveržus iš totalitarinės represinės rusų okupacijos, tapo nepriklausoma suverenia demokratine respublika, visuotinu referendumu priėmė valstybės Konstituciją, kuria įteisino jos gyventojų – piliečių teises, pareigas, lygiavertiškumą, atsakomybę juridinės bei tautinės kilmės atžvilgiu. Pabrėžiant visuomenės ir valstybės vientisumui išsaugoti būtiną bendravimo svarbą buvo patvirtinta valstybinė kalba – ja tapo lietuvių kalba. Įstatymu buvo įpareigota ja naudotis bendroje oficialiojoje viešojoje erdvėje, skelbiant informaciją žodine bei raštiška forma. Buvo patvirtinta valstybinės atributikos ir simbolikos vartojimo tvarka.

Pastaruoju metu lenkų tautinės bendrijos vadovai neleistinau inspiruoja konstitucinių Lietuvos nuostatų pažeidimus, demonstruoja kitos šalies (Lenkijos) simboliką, jos kalbą-raštiją naudoja Lietuvos visuomenės informavimo reikalams, nepagrįstais, įžūliais reikalavimais žeminančiai kitas tautines bendrijas mūsų šalyje. Pažymėtina, jog atsakingos Lietuvos Respublikos tarnybos neleistinau aplaidžiai atlieka savo tiesioginį darbą, nepateisinamai nuolaidžiauja tokiems piktybiniams krašto suverenumo pažeidėjams, lietuvių tautos orumo menkintojams, vykdančioms mūsų šaliai priešišką veiklą be kita ko ir aukščiausiose Europos Sąjungos institucijose.

Kreipiamės į Respublikos Prezidentę Dalią Grybauskaitę, Seimo Pirmininkę Ireną Degutienę, Ministrą Pirmininką Andrių Kubilių ir prašome savo prisiimta atsakomybe, Tautos suteiktais įgaliojimais neleisti plėtoti piktų kėslų prieš mūsų Tėvynę, apginti jos

konstitucinį statusą, padaryti viską, kad Lietuvos žmonės pasijustų gyvenantys savo gimtinėje, savo valstybėje.

Tautos išrinktiesiems būtina neužmiršti, kad priesaikoje ištartos jų mintys yra tikroji Tautos tiesa.

LAIŠKAS AUSTRIJOS AMBASADORIUI LIETUVOJE DR. HELMUT KOLLER

Kaunas, 2011 m. liepos 18 d.

Gerb. Dr. Helmut Koller!

Mus giliai sukrėtė ir papiktino žinia, kad Austrijoje sulaikytas Rusijos pareigūnas, at-
sakingas už taikių gyventojų žudynes Vilniuje 1991 m. sausio 13 d., buvo paleistas į laisvę
ignoruoiant Europos arešto orderio vykdymo tvarką.

Rusijos pareigūnas Michail Golovатов, 1991 m. būdamas smogiamosios grupės "Alfa"
vadas, tiesiogiai vykdė Vilniaus TV bokšto užėmimo akciją, kurios metu žuvo 14 civilių
gyventojų ir sužeista daugiau nei 1000. Šie veiksmai tarptautinėje teisėje yra priskiriami
prie karo nusikaltimų ir nusikaltimų žmoniškumui.

Kruvinieji 1991 m. sausio 13 d. įvykiai prie Vilniaus TV bokšto plačiai nuskambėjo
visame pasaulyje, ir Austrijos valdžios pasiaiškinimas, kad esą Golovatovo suėmimui
nebuvo pakankamai informacijos, o arešto orderis buvęs neva "neaiškus", mūsų manymu,
yra melagingas ir veidmainiškas.

Prašome perduoti mūsų griežtą protestą prieš tokius Jūsų valstybės veiksmus Austrijos
Vidaus reikalų ir teisingumo ministerijoms, o taip pat toms Austrijos teisinėms instituci-
joms, kurios priėmė sprendimą paleisti KGB pulkininką Golovatovą, ir prašymą, kad tokie
gėdingi veiksmai ateityje nebepasikartotų.

Taip pat manome, kas susidariusioje situacijoje nepakenktų ir Austrijos valdžios atsi-
prašymas už Sausio 13-osios aukų atminimo išniekinimą.

REZOLIUCIJA DĖL NEETIŠKO LRT LAIDŲ TRANSLIAVIMO

Rumšiškės, 2013 m. birželio 15 d.

Lietuvos politinių kalinių bendrijos „Kolyma“ visuotinis narių susirinkimas ir XXV-
asis buvusių Rusijos „Dalstroj“ lagerių politinių kalinių suvažiavimas,

A. atkreipdami dėmesį į tai, kad šių metų Vasario 16-osios išvakarėse TV programoje
„LRT Kultūra“ buvo transliuojamas sovietmečio vaidybinis filmas „Niekas nenorėjo mir-
ti“, kuriame labai tendencingai, iš okupantų matymo taško nušviečiama pokario Lietuvos
istorija ir Partizanų kova už mūsų šalies laisvę,

B. atkreipdami dėmesį ir į tai, kad, likus trims dienoms iki šių metų Kovo 11-osios
šventės TV programoje „LRT Kultūra“ buvo transliuojama dvylikos metų senumo V.
Gerulaičio laida – pokalbis su Lietuvos išdaviko Justo Paleckio palikuonimis Justu ir
Algirdu Paleckiais, kurioje jie visai garbino ir bandė reabilituoti minėtą išdaviką,

C. prisimindami, kad tai jau toli gražu nebe pirmas kartas, kai didžiųjų Lietuvos šven-
čių išvakarėse Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija transliuoja prosovietinio pobūdžio
medžiagą,

D. manydami, kad toks laidų rodymas neturi nieko bendra su stengimusi objektyvai
nušviesti įvykius neva pristatant įvairius požiūrius, kaip kad nieko bendro su objektyvumu
neturėtų šalia žydų Holokausto aukų pristatomas dar ir nacistinių budelių požiūris,

E. pasipiktinę tokiomis nepatriotinėmis tendencijomis nacionalinio transliuotojo programose,

F. manydami, kad LRT TV vadovas Rimvydas Paleckis suprato, jog toks rodymas sukelia neigiamą daugelio žiūrovų reakciją, bet vis tiek pasirinko tokį kelią, t.y. pasirinko visuomenės piktinimo kelią, o tai mūsųose vadinama žodžiu „provokacija“,

G. įtardami, kad šie veiksmai gali būti sąmoningai daromi todėl, kad Rimvydas Paleckis yra Lietuvos kvislingo Justo Paleckio vaikaičiai,

H. apgailestaudami, kad nei viena Lietuvos žurnalistų, transliuotojų ar jų priežiūros organizacija nereaguoja į tokius veiksmus, ir tai sukelia jų vykdytojams pojūtį, esą jie elgiasi teisingai,

I. su nerimu laukdami artėjančios Liepos 6-osios,

1. prašo LRT generalinio direktoriaus Audriaus Siaurusevičiaus deramai įvertinti R. Paleckio veiksmus ir ateityje atsakingiau sudarinėti LRT programų tvarkaraščius, kad nebepasikartotų prosovietiniai išsišokimai LRT laidose ir nebūtų keliama įtampa visuomenėje,

2. prašo LRT Tarybos pirmininko Žyginto Pečiulio ir kitų Tarybos narių kontroliuoti, ar LRT tinkamai įgyvendina savo viziją būti moderniu, atsakingu, Lietuvos visuomenę telkiančiu, o ne skaldančiu transliuotoju, ir užtikrinti, kad LRT deramai vykdytų savo esminį visuomeninį uždavinį – puoselėti nacionalinę kultūrą, tautinę savigarbą, stiprinti tautos tapatybę,

3. prašo Lietuvos radijo ir televizijos komisijos, Lietuvos žurnalistų sąjungos, Lietuvos žurnalistų draugijos, Žurnalistų ir leidėjų etikos komisijos bei Žurnalistų etikos inspektoriaus savo kompetencijos ribose, savarankiškai ir savalaikiai reaguoti į tokius ir panašius neigiamus reiškinius visuomenės informavimo priemonėse ir imtis veiksmų tokiems reiškiniams stabdyti,

4. prašo Lietuvos Respublikos Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto atkreipti dėmesį į antilietuviškas tendencijas LRT laidose ir imtis veiksmų tokioms tendencijoms šalinti.

REZOLIUCIJA DĖL UKRAINOS IR EUROPOS SĄJUNGOS SUARTĖJIMO

2013 m. lapkričio 13 d.

Lietuvos politinių kalinių bendrija „Kolyma“,

A. turėdama omenyje tai, kad ukrainiečių tauta siekia europietiško gyvenimo būdo ir suartėjimo su Europos tautomis,

B. žinodama, kad Europos Sąjungos šalys irgi nori, kad Ukraina su jomis suartėtų,

C. suprasdama, kad kliūtimi Ukrainos ir ES suartėjimui ES laiko buvusios Ukrainos premjerės Julijos Tymošenko kalinimą,

D. primindama, kad Ukrainos suartėjimo su ES labiausiai nenori Rusija, kuri daro viską, kad tik nepaleistų Ukrainos iš savo įtakos sferos,

E. pabrėždama, kad J. Tymošenko kalinimas ir su juo susietas Ukrainos ir ES suartėjimo nebuvimas yra naudingas Rusijai, o ne Ukrainos žmonėms,

F. atkreipdama dėmesį į tai, kad pati Julija Tymošenko prašo Europos Sąjungos nesiėti jos kalinimo klausimo su Ukrainos likimu ir Vilniaus viršūnių susitikime pasirašyti Ukrainos ir ES asociacijos ir laisvosios prekybos sutartis,

1. palaiko J. Tymošenko prašymą kaip nesavanaudišką ir giliai patriotinį veiksmą,

2. ragina Lietuvos Respublikos Prezidentę Dalią Grybauskaitę atsižvelgti į J. Tymošenko nuomonę ir imtis ryžtingų žygių, kad asociacijos ir laisvosios prekybos sutartys su Ukraina būtų pasirašytos Vilniuje š. m. lapkričio 28-29 d.,

3. ragina visus ES pareigūnus, atsakingus už sprendimų dėl sutarčių pasirašymo priėmimus, atsižvelgti į J. Tymošenko prašymą ir priimti teigiamą sprendimą pasirašyti sutartis,

4. prašo Lietuvą atstovaujančių ES parlamentarų imtis neatidėliotinų žygių ES orga-
nuose siekiant užtikrinti sutarčių pasirašymą Vilniuje ir tuo padėti Ukrainos liaudžiai suar-
tėti su Europa,

5. prašo Lietuvą atstovaujančių ES parlamentarų perduoti atitinkamiems ES pareigū-
nams šią kolegialią mūsų bendrijos nuomonę.

REZOLIUCIJA DĖL LIETUVOS REZISTENTŲ GYVENIMO SĄLYGŲ

2014 m. sausio 25 d.

Lietuvos politinių kalinių bendrija „Kolyma“,

A. pažymėdama, kad rezistentai, kovoję už Lietuvos laisvę, kalėję lageriuose ir kentėję tremtyje, neturėjo vaikystės, neturėjo jaunystės, o dabar nebeturi ir senatvės,

B. matydama, kaip retėjančios garbingo amžiaus rezistentų gretos leidžia nesąžiningai statistikai rodyti vis gerėjančius Lietuvos gyvenimo rodiklius,

C. manydama, kad Lietuvos rezistentai pakankamai nuveikė kovoję už Lietuvos laisvę, kad senatvėje turėtų geras gyvenimo sąlygas,

D. įvertindama tai, kad išlaidos, susijusios su gyvenimo sąlygų užtikrinimu esamam nedideliame belikusių rezistentų skaičiui negalės ženkliai įtakoti keliasdešimt milijardinio Lietuvos valstybės biudžeto,

1. kreipiasi į Lietuvos Respublikos Seimo Pasipriešinimo okupaciniams režimams dalyvių ir nuo okupacijų nukentėjusių asmenų teisių ir reikalų komisiją prašydama rimtai atsižvelgti į tai, kad bent senatvėje tie, kurie kovoję už Lietuvos laisvę turėtų normalų gyvenimo lygį;

2. prašo Pasipriešinimo okupaciniams režimams dalyvių ir nuo okupacijų nukentėjusių asmenų teisių ir reikalų komisijos imtis aktyvių žygių Seime, kad būtų priimti įstatymai, įgalinantys kaip galima greičiau:

- rezistentams, kurių amžius viršija 80 metų, atstatyti valstybines pensijas iki prieš-krisinio lygio pensijų dydžio,

- rezistentams, kurių amžius viršija 80 metų, atstatyti nemokamus važiavimus auto-
busais, traukiniais ir troleibusais (transporto lengvatas),

- asmenims, kurių abu tėvai yra buvę politiniai kaliniai, suteikti statusą, tolygų trem-
tinio statusui, nepriklausomai nuo vietos, kurioje jie yra gimę;

3. Igalioja Lietuvos politinių kalinių bendrijos „Kolyma“ atstovą Visuomeninėje Taryboje prie Pasipriešinimo okupaciniams režimams dalyvių ir nuo okupacijų nukentėjusių asmenų teisių ir reikalų komisijos įteikti šią rezoliuciją Komisijai kaip oficialų Bendrijos prašymą.

TAIP PAT SKAITYKITE

Apie mūsų bendriją:

- Marija Kinertaitė–Laugalienė. Sugrįžimas į kančių prisiminimus. *XXI amžius*, 2003, nr. 57. <http://www.xxiamzius.lt/archyvas/xxiamzius/20030723/darb_02.html>
- Į Rumšiškės rinksis buvę Rusijos „Dalstroj“ lagerių politiniai kaliniai. *Balsas.lt*, 2011-06-18. <<http://www.balsas.lt/naujiena/543210/i-rumsiskes-rinksis-buve-rusijos-dalstroj-lageriu-politiniai-kaliniai>>
- Elta: <http://www.elta.lt/zinute_pr.php?inf_id=1376309>
- Socialiniuose tinkluose:
Facebook: [facebook.com/KolymaLT](https://www.facebook.com/KolymaLT)
Twitter: twitter.com/#!/kolyma_lt
YouTube: [youtube.com/user/KolymaLT](https://www.youtube.com/user/KolymaLT)
Netlog: lt.netlog.com/kolyma
Wordpress: kolyma.wordpress.com

Apie „Dalstrojaus“ politinius kalinius iš Lietuvos:

- M. Bloznelis. Adelė Dirsytė: Gyvenimas ir darbai / sud. Mindaugas Bloznelis. Vilnius : Katalikų akademija, 2003. 572, [2] p. ISBN 9986-592-43-7.
- Priespaudos metais skleidęs tiesą : [apie kun. Česlovą Kavaliauską / sud. Antanas Mozeris]. Vilnius/Kaunas : Spindulys, 2002. 183, [1] p. ISBN 9955-466-08-1.
- Laikom frontą! : Antano Lukšos gyvenimo vingiai / [sud. Dalia Lukšaitė-Maciukevičienė ir Kęstutis Lukša]. Kaunas : Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga, 2013. 214, [2] p. ISBN 978-9986-577-66-9.
- Skulptorius, rašytojas Vytautas Mačiūka, 1930-1999 / [parengė Marija Mačiūkienė ir Benediktas Vytenis Mačiūka]. Vilnius : Krantai, 2000. 48 p.
- Vytautas Jurevičius. Atlikęs pareigą Tėvynei : [apie mjr. Jurgį Ožeraitį]. <http://www.kolyma.lt/lt/Vytautas_Jurevicius._Atlikęs_pareiga_Tevynei>
- Danutė Dunauskaitė. Kovojęs už Lietuvos laisvę : [apie mjr. Jurgį Ožeraitį]. *Švyturys*, 1997, nr. 67, p. 4-5.

Buvusių „Dalstrojaus“ politinių kalinių atsiminimai ir kūryba:

Lietuvių autorių:

- Amžino įsalo žodžiai: Kolymos politinių kalinių eilėraščių rinktinė. Kaunas : Naujasis lankas, 2005. 141, [2] p. ISBN 9955-03-284-7.
- Vilhelmas Baltušis. Ilga kelionė iš Lietuvos į Lietuvą. Vilnius, 2003. 113, [3] p. ISBN 9986-863-08-2.
- Leonas Čerškus. Lietuvos kario atsiminimai. <<http://www.angelfire.com/de/Cerskus/>>
- Juozas Jakavonis. Šalia mirties. Kaunas : Naujasis lankas, 2005. 239, [1] p. ISBN 9955-03-270-7.
- Vytautas Jurevičius. Skausmo akordai. Utena : Utenos spaustuvė, 2002. 103, [2] p. ISBN 9955-513-15-2.
- Aleksandras Juška. Iš nebūties sugrįžęs. Šiauliai : Šiaulių universiteto leidykla, 2013. 659, [1] p. ISBN 978-609-430-198-8.
- Algimantas Lissauskas. Iš pragaro angos. Vilnius : Firidas, 2006. 167, [1] p. ISBN 9955-590-42-4.
- Marija Kinertaitė–Laugalienė. Jaunystė ir rezistencija. Ukmergė : M. Kinertaitė–

Laugalienė, 1996. 187 p. ISBN 9986-9036-7-X.

- Vincas Kubertavičius. Ketvirtis amžiaus be Tėvynės. <<http://www.kolyma.lt/atsiminimai/0296-vincas-kubertavicius/>> (*ištraukos*)
- Vytautas Mačiūka. Negludinti akmenys : eilėraščiai. Vilnius : Vaga, 1965.
- Vytautas Mačiūka. Ritmai : eilėraščiai. Vilnius : Vaga, 1978.
- Vytautas Mačiūka. Prorėžos : eilėraščiai. Vilnius : Vaga, 1980.
- Vytautas Mačiūka. Duburiai : eilėraščiai. Vilnius : Vaga, 1983.
- Vytautas Mačiūka. Atminties vingiai : eilėraščiai ir poemos. Vilnius : Vaga, 1987.
- Vytautas Mačiūka. Vilties valanda : eilėraščiai. Vilnius : Periodika, 1990.
- Vytautas Mačiūka. Savi ir svetimi : politinis romanas. Vilnius : Lietuvos rašytojų sąjunga, 1992.
- Vytautas Mačiūka. Šiaurės novelės. Vilnius : Europos lietuvis, 1996. 203, [3] p. ISBN 9986-737-00-1.
- Egonas Mutersbachas. Per Sibiją iki Kolymos – mano mirties kelias : atsiminimai iš tremties. Vilnius : Žuvėdra, 1993. 91 p.
- Leokadija Ališauskaitė–Paulionienė. Alavinė katorga. *XXI amžius*, 2004, nr. 51. <http://www.xxiamzius.lt/numeriai/2004/07/08/likim_01.html>
- Albertas Pūkas. Nebaigta knyga... Kaunas, 2013. 310, [1] p. ISBN 978-609-95277-5-8.
- Romualdas Šalaka. Nuo Jaros iki Kolymos. Kaunas : Naujasis lankas, 2000. 398, [2] p. ISBN 9955-03-019-4.
- Algirdas Talandis. Svogūnai. <http://www.kolyma.lt/lt/Algirdas_Talandis._Svogūnai>
- Antanas Terleckas. Laiškai iš Magadano. Vilnius, 1998. (*antras leid. 2000 m.*)
- Нина Вайшвиллене (Nina Vaišvilienė). Судьба и воля. Магадан : МАОБТИ, 1999. 88 с.

Kitų autorių:

- Janusz Bardach, Kathleen Gleeson. Man Is Wolf To Man. (angl.)
- George Z. Bien. Lost Years : A Hungarian Student's Ten Years in the Siberian Gulag Kolyma 1945–1955. (angl.)
- Georg Hildebrandt. Wieso lebst du noch? : Ein Deutscher in Gulag. (vok.)
- Anatol Krakowiecki. Książka o Kołymie. (lenk.)
- Elinor Lipper. Elf Jahre in sowjetischen Gefängnissen und Lagern. (vok.)
- Adolf Popławski. 12 lat katorgi. (lenk.)
- Janusz Siemiński. Moja Kołyma. (lenk.)
- Michael Solomon. Magadan : Sieben Jahre in sowjetischen Straflagern. (vok.)
- Nathan Steinberger. Berlin – Moskau – Kolyma und zurück. (vok.)
- Eugeniusz Wojtyśiak. Tak było... Sybiracy : Opowieści skazańca z Kołymy. (lenk.)
- Евгения Гинзбург. Крутой маршрут. (rus.)
- Анатолий Жигулин. Чёрные камни. (rus.)
- Варлам Шаламов. Колымские рассказы. (rus.)

Pastaba: visos internetinės nuorodos patikrintos 2014 m. gegužės 3–26 d.

LIETUVAS POLITISKI IESLODŽITO BIEDRĪBA «KOLIMA»

Lietuvos politiski ieslodzīto biedrība «Kolima» ir bezpeļņas nevalstiska organizācija apvienojoša politiski represētos kas bija apcietināti Krievijas «Daļstroji» sistēmas nometnēs (Kolimā, Čukotkā, Jakutijas austrumdaļā), kā arī viņu ģimeņu locekļus un tuviniekus.

Biedrības mērķi (formulēti statūtos):

- saskaņā ar kristīgās sadarbības principiem, aktīvi strādāt Lietuvas un tās iedzīvotāju labklājības dēļ, attīstīt garīgumu un piedalīties darbībā Lietuvas valstiskuma saglabāšanai un nostiprināšanai;
- vākt informāciju par dzīviem un mirušiem (kaujās kritušos, cietumos un nometnēs nogalinātus) politiskos ieslodzītos, it īpaši kas bija apcietināti Krievijas «Daļstroji» sistēmas nometnēs, par rezistenci nometnēs, nometņu sadzīvi un dzīvi pēc izlaišanas no nometnēm, lai izveidotu Kolimā apcietināto lietuviešu rezistences un ieslodzījuma vēsturi;
- piedalīties ekspedīcijās, lai uzzinātu ieslodzīto apbedījumu vietas, pievienoties kapu kārtošanas un piemiņas iemūžināšanas darbiem, izdot atmiņu grāmatas un citas publikācijas;
- veicināt biedrības biedru sadarbību un brālīgo solidaritāti, saglabājot Kolimā attīstīto sadarbības tradīciju, aizstāvēt cilvēku un Lietuvas pilsoņu tiesības, pretoties jebkurai autoritārisma izpausmei, nosodīt naidu starp cilvēkiem un nācijām izpausmes, ietekmēt jauno paaudzi patriotisma, tautiskuma, tikumības un demokrātijas garā;
- pārstāvēt politiski ieslodzīto Krievijas «Daļstroji» piespiedu darba nometnēs, viņu ģimeņu locekļu un tuvinieku intereses, sniegt morālu un materiālu palīdzību biedrības biedriem;
- sekot līdzi notikumiem Lietuvas politikā un izteikt savu viedokli par aktuāliem sabiedriskās dzīves jautājumiem;
- atbalstīt cīņu pret korupciju, ekonomiskiem un politiskiem noziegumiem, pret mafijas struktūru draudiem Lietuvas valstiskumam;
- sadarboties ar sabiedriskām un politiskām organizācijām kam ir līdzīgie mērķi, piedalīties to pasākumos.

Biedrības institūcijas: Biedru kopsapulce (augstākā lēmēj institūcija), Valde (koleģiāla izpildinstitūcija) un Priekšsēdētājs.

Pasākumi: Katru gadu trešajā sestdienā jūnijā biedrība rīko konvencijas Rumšišķu kultūras centrā (Kaišadores rajonā).

Biedrības priekšsēdētāji: 1992-2007 Mindaugas Julius Bloznelis; 2007-2010 Vytautas Pūpelijs; kopš 2010 g. Algirdas Čiurlys.

Biedrības adrese: Kovo 11-osios g. 130a-33, LT-49385 Kaunas, Lietuva.

Interneta mājas lapa: www.kolyma.lt.

WSPÓLNOTA LITEWSKICH WIĘŹNIÓW POLITYCZNYCH „KOŁYMA”

Wspólnota Litewskich więźniów politycznych „Kołyma” jest pozarządową organizacją non-profit zrzeszającą byłych więźniów politycznych więzionych w obozach rosyjskiego systemu łagrowego „Dalstroj” (Kołyma, Czukotka, Jakucja), a także członków ich rodzin i bliskich.

Cele naszej Wspólnoty (sformułowane w statucie):

- zgodnie z zasadami współpracy chrześcijańskiej, aktywnie działać w interesie Litwy i jej narodu, pielęgnować duchowość i uczestniczyć w akcjach na rzecz zachowania i umacniania państwowości Litwy;
- zbierać informacje o żywych i umarłych (zaginionych, zabitych) więźniów politycznych, więzionych na Kołymie i w innych łagrach systemu „Dalstroj”, o oporze w obozach i życiu codziennym, o życiu więźniów zwolnionych z obozów, celem zebrania historii o rezystencji i więzieniu obywateli litewskich na Kołymie;
- brać udział w wyprawach celem ustalenia miejsc pochowania więźniów, w uporządkowaniu grobów, w utrwaleniu pamięci, wydawać książki wspomnień i inne publikacje;
- zachęcać braterską współpracę i solidarność pomiędzy członkami Wspólnoty, podtrzymując tradycje współpracy rozwinięte na Kołymie, ochraniać prawa człowieka i obywateli Litwy, sprzeciwiać się wszelkim przejawom autorytaryzmu, potępiać objawy nienawiści wśród ludzi i narodów, robić wpływ na młode pokolenie w duchu patriotyzmu, narodowości, moralności i demokracji;
- reprezentować interesy byłych więźniów politycznych, więzionych na Kołymie i w innych łagrach rosyjskiego systemu „Dalstroj”, członków ich rodzin i bliskich, moralnie i materialnie wspierać członków Wspólnoty dotkniętych klęską i mających trudne warunki życia;
- śledzić za rozwojem wydarzeń politycznych w Litwie i wyrażać wspólną opinię na aktualne tematy życia naszego państwa;
- wspierać walkę z korupcją, zbrodniami ekonomicznymi i politycznymi, z zagrożeniem litewskiej państwowości ze strony struktur mafijnych;
- współpracować z organizacjami społecznymi i politycznymi mającymi podobne cele, działania których nie stają w sprzeczności z zasadami Wspólnoty, brać udział w ich imprezach.

Organy zarządzania: Walne Zgromadzenie, Zarząd (organ kolegialny), Przewodniczący.

Imprezy stałe: coroczne zjazdy kołymczan odbywające się w trzecią sobotę czerwca w Centrum Kultury w Rumszyszkach (koło Kowna).

Przewodniczący Wspólnoty: 1992-2007 Mindaugas Julius Bloznelis; 2007-2010 Vytautas Pupelis; od r. 2010 Algirdas Čiurlys.

Adres siedziby Wspólnoty: Kovo 11-osios g. 130a-33, LT-49385 Kaunas, Litwa.

Witryna internetowa: www.kolyma.lt.

LITHUANIAN POLITICAL PRISONERS COMMUNITY *KOLYMA*

Lithuanian Political Prisoners Community *Kolyma* is a non-profit NGO uniting political prisoners imprisoned in the *Dalstroy* labor camp system (set up in Russia's Kolyma, Chukchi and Yakut regions), as well as their families and relatives.

Our objectives (outlined in the Statutes):

- in line with the principles of the Christian co-operation, to actively work in the interests of Lithuania and its people, to develop spirituality and participate in preserving and strengthening Lithuania's statehood;
- to collect data about living and dead (killed, deceased) political prisoners in Kolyma and other labor and death camps of *Dalstroy*, about everyday life in the camps and inmate resistance, as well as about life after their release -- in order to compile historical outline of resistance and imprisonment of Lithuanians in Kolyma's camps;
- to take part in expeditions to determine prisoner burial sites, to contribute to the preservation of their graves and memory, to publish memoirs and other publications;
- to encourage co-operation and fraternal solidarity of our members keeping our traditions of co-operation developed in Kolyma, to defend human rights and rights of Lithuanian citizens, to oppose any manifestation of authoritarianism, to condemn any manifestation of hatred among people and nations, to influence the next generation in the spirit of patriotism, nationalism, morality and democracy;
- to represent interests of former political prisoners of Kolyma and Russia's *Dalstroy* concentration camp system, their families and relatives, to provide moral and material assistance to the disaster-stricken and extremely hard-living members of the Community;
- to follow political developments in Lithuania and to express collegial opinion on topical issues of public life;
- to support struggle against corruption, economic and political crimes, threats of the mafia structures to the Lithuanian statehood;
- to co-operate with social and political organizations having similar objectives whose activities do not contradict principles of the Community, to take part in their activities.

Governing bodies: Annual General Assembly, Board (collegial body) and Chairman.

Events: annual convention of Kolymites held every third Saturday in June, in the Cultural Centre of Rumšiškės, near Kaunas, Lithuania.

Chairmen: 1992-2007: Mindaugas Julius Bloznelis; 2007-2010: Vytautas Pupelis; since 2010: Algirdas Čiurlys.

Legal address: Kovo 11-osios g. 130a-33, LT-49385 Kaunas, Lithuania.

Website: www.kolyma.lt.

ISBN 978-609-408-599-4

9 786094 085994 >